

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an . . . . . 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an . . . . . 1 fl. (2 coroane).
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminecă

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.: și timbru de 30 cr.

Invitare de abonament.

În curând se împlinește jumătatea dintâiu a anului curent și „Foia Poporului” intră în a doua jumătate din anul al VII-lea al vieții sale.

Credincioasă programului seu și menirii sale de a fi o făclie luminătoare pentru talpa țerei, pentru țeranul român, ea-și va urmări mai departe scopul cu aceeași râvnă, cu aceeași iubire și interesare pentru toate afacerile, pentru toate lipsele poporului nostru, ca și până acum.

Direcțiunea foilor noastre naționale nisuind a face foia tot mai bună, mai folositoare și mai corăspunzătoare trebuințelor poporului nostru, a angajat none puteri lucrătoare la foaie, atât pentru partea economică, cât și pentru celelalte părți.

Astfel putem făgădui, că „Foia Poporului” va fi pe zi ce merge tot mai bună și mai folositoare. Noi nu cruțăm nici o jertfă, ca să putem da cetitorilor noștri o foaie în adevăr bună și făcută anume pentru trebuințele lor, ear' în schimb cerem să ni-se deie spriginul, chiar în măsură mai mare ca până acum.

Astfel deschidem nou abonament pentru „Foia Poporului” pe jumătatea a doua a anului curent.

Ea va eși în aceeași mărime ca și până acum și împodobită cu frumoase ilustrații și cu prețul de până aci, și adecă:

Pentru Austro-Ungaria.

Pe un an întreg . . . . . 2 fl. (4 coroane).

Pe o jum. de an . . . . . 1 fl. (2 coroane).

Pentru România.

Pe un an întreg . . . . . 10 lei.

Pe o jumătate de an . . . . . 5 lei.

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termin, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonaților de până acum le trimitem deodată cu foia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu numărul sub care primesc foia, scris gata pe cupon, așa că trimitătorul nu are decât să-și scrie numele seu și cifrele la locurile cuvenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul la postă.

Abonenții noi sunt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Subscrisa administrație roagă pe toți prietenii și spriginitorii acestei foi, să o aboneze și să îndemne și pe alții a o abona. Prin aceasta fac un lucru bun și folositor, de oare-ce unde intră „Foia Poporului”, intră lumina și deșteptarea

Administrațiunea
„Foi Poporului”.

Luminarea poporului.

I.

(m.) Scopul foilor noastre naționale și îndeosebi al »Foi Poporului«, este luminarea poporului nostru țeran, cultivarea și înaintarea lui în știința practică de carte și în toate cunoștințele, cari îi sînt de lipsă, pentru-ca să-și știe pretinde și apăra drepturile ce i-se cuvin.

Ca să putem ajunge acest scop, cu toții — inteligență și țerani — trebuie să căutăm căile și mijloacele, prin cari mai cu înlesnire și mai cu isbândă să dobândim rezultate îmbucurătoare.

Cele mai însemnate mijloace pentru luminarea poporului sînt negreșit biserica, școala, foile și cărțile scrise anume pentru trebuințele și lipsele poporului.

Biserica ne înalță sufletul, ne nobilitează simțămintele și ne îndulcește moravurile, propoveduind între noi minunatele învățături dumnezești ale celui mai mare dascăl al lumii, învățăturile Mântuitorului nostru Isus Christos.

La noi mult timp biserica a fost singura școală în care moșii și strămoșii noștri ascultau cu evlavie vecinicile adevăruri d-zeești.

De pe la sfîrșitul veacului trecut, dar' cu deosebire dela 1848 încoace, pe lângă biserici s'au întemeiat școale, menite a răspândi cunoștințe folositoare la băieți și a-i înzestra cu știință de carte pentru viață. Ear' în timpul mai nou s'au întemeiat foi populare — între cari e și »Foia Poporului« — cu scopul de a lărgi cercul de cunoștințe câștigate în școală și a da sfaturi și povețe pentru lupta din viață și pentru apărarea drepturilor naționale.

Durere însă, că atât cu școalele, cât și cu foile nu stăm așa de bine, cum ar trebui stăm. Acesta e un rău și răul trebuie să-1 recunoaștem, dacă voim să-1 vindecăm și să-1 stîrpim.

Cu școalele nu stăm bine, că deo parte nu le spriginim în destul, de altă parte nu ne lăsăm băieții ca să le cerceteze cum se cuvine, ca acestia să aibă în adevăr folos de școală.

Cu foile stăm earăși rău, că nu le știm prețul în destul și urmarea e, că ele nu sînt așa de lățite, cum ar trebui să fie.

Nu zicem, că aceasta e așa pretutindenea, dar' e lucru cunoscut, că în multe părți, în foarte multe sate, așa este. În privința aceasta auzim și cetim zilnic plângeri, plângeri îndreptățite. O astfel de plângere se publică chiar în numărul de azi al foi noastre, cu titlul: *Cum stăm cu cetitul?*

Cine însă s'ar îndoi despre aceste adevăruri, și îndeosebi despre cercetarea școalelor, n'are decât să iee a mână dările de seamă ale consistoarelor noastre și se va încredința pe deplin, că cercetarea școalelor noastre lasă mult de dorit. Avem înaintea noastră conspectul despre cercetarea școalelor române gr-orientale din archidieceasa Ardealului. Din acest conspect, făcut după topopiate, se vede, că în archidieceasă au fost obligați a cerceta școala în anul trecut 1898:

Băieți dela 6—12 ani 74.391.

Dintre acestia însă au cercat școalele în adevăr numai 50.851 de băieți în jumătatea dintâiu a anului și 47.706 în jumătatea a doua.

Adecă abia două din trei părți, rămânând o parte cu totul fără cunoștințe de carte.

Cu băieții dela 12—15 ani (școala de repetiție) stă lucrul și mai rău. Băieți de acestia au fost obligați 31.075, dar' au cercat școala abia jumătate din acest număr, anume în jumătatea dintâiu a anului 16.049, în jumătatea a doua 14.354 de băieți, pe când la alte popoare culte nu rămâne fără școală, fără a ști scrie și ceti, nici un singur băiat.

Și precum se arată starea în archidieceasa Transilvaniei, știm că tot așa este în diecese și așa este și la școalele române gr-catolice.

Eată deci, că cu cercetarea școalei nu stăm destul de bine și în aceeași măsură sînt puțin lățite la noi foile și cărțile populare.

Despre cauza din care mai cu seamă se naște acest rău și despre mijloacele de folosit contra lui, vom scrie în numărul viitor.

Despre Români macedoneni.

Un scriitor neamț Richard de March scrie în vestita foaie geografică »Petermanns Mittheilungen« un articol lung și interesant despre popoarele creștine de sub stăpânirea Turciei. Între aceste vorbește și despre Români din Macedonia și arătând luptele lor contra Grecilor, cari voiau să-i greciseze, le prevestește un viitor frumos.

Românii sînt pe cale a se scoate cu biserica de sub ocrotirea patriarhului grecesc din Constantinopol și această nouă stare de lucruri — după cum scrie March — va duce la o înflorire neașteptată a românimeii din Turcia. Aceasta cu atât mai mult, căci ei au mai multe școli naționale, cari se vor înmulți și ele. Numărul lor acum este următorul:

În vilaietul Salonic sînt 18 școli românești cu 944 școlari, în Ūsküb 1 școală cu 45 elevi, în vilaietul Monastir 34 școli cu 1705 învățăcei, în sandșacul Selfidșeh 12 școli cu 575 școlari și în vilaietul Ianina 15 școli cu 408 învățăcei, în total optzeci școli cu 3678 școlari,

Dela sêrbările din Brașov.

Am descris în nrul trecut frumoasa primire ce au făcut-o Românii brașoveni vrednicului prelat al bisericii române gr-orientale.

Ca întregire la cele scrise, dăm azi următoarele:

La banchetul dat în onoarea I. P. S. Sale în ziua ântâiu de Rosalii, distinsul preot săsesc Dr. Obert împedecat a lua parte la banchet, a trimis o scrisoare, care a fost citită de preotul Nussbächer.

În ea Dr. Obert, după-ce salută pe Excelența Sa, zice:

»O dorință voiam să-mi mai permit a o exprima, dorința ca Excelenței Sale dlui Metropolitan Ioan Meșianu în înalta poziție în care a fost chemat prin încrederea bisericii sale, să-mi fie dată o activitate cât mai îndelungată, în spiritul lui Șaguna, a bărbatului, căruia biserica greco-orientală are să-mi mulțumească lucruri așa de mari, a căruia activitate și eu o verez, a căreia persoană mi-a rămas neuitată de când, după o discuțiune aspră, în care ne ciocnirăm, mi-a dat sărutarea de pace,

Dumnezeu să scutească și să binecuvinteze pe Excelența Voastră!«

* * *
»Voința Națională« din București, în raportul seu despre sêrbările din Brașov, face următoarele aprecieri:

»Înaltul prelat Ioan Meșianu este un om verde, deși are 72 de ani, de o statură impunătoare și cu un glas făcut să impresioneze și să impună; este un păstor, care-și dă seamă de înalta sa chemare și are și calități cerute spre a o executa.«

Întruniri slovace. Slovacii din Ungaria-de-mează-noapte au pus la cale mai multe întruniri populare, în cari fruntașii Slovacilor țin vorbiri despre deosebite legi și lucruri politice de interes pentru popor.

O întrunire s'a ținut în Modra (Modor) Dumineca trecută și a reușit foarte bine. S'au ținut următoarele vorbiri:

Dr. Miloș Stefanovici, avocat în Pojon, despre: **„Dreptul electoral dietal și în comitat“.**

Dr. Iaroslav Minich, avocat în Pezinok, despre: **„Dreptul de reuniune și de adunare, precum și despre libertatea de presă“.**

Pavel Zoch, preot evang. în Modra, despre: **„Revisuirea legilor politice bisericesti“.**

Despre: **„Legea naționalităților“.**

Pe azi, Duminecă (2 Iulie) este convocată o nouă întrunire în T.-S.-Martin, la care vor vorbi între alții cunoscuții fruntași ai Slovacilor P. Mudron și Hurbán-Vaiansky.

„Revista presei române“.

Aflăm că în Budapesta se edă un organ litografiat numit »Román Lapszemle«, care servește drept informator al întregii presei maghiare în chestiile românești. Acest organ este o rămășiță a vestitei secții »Bánffy-Jeszenszky«, care, se vede deci că există și azi, numai în altă formă.

Din acest organ își iau știrile, cele mai multe ziare ungurești, de aceea sînt așa de bine informate...

„Ajutorul“ de stat pentru preoțimea unită.

Cetitorii noștri cunosc (din doi articoli, ce am publicat) lupta, ce silite sînt să o poarte amândouă bisericile noastre românești cu statul, care ar vrea să se poată amesteca în treburile bisericesti ale noastre.

Ocârmuitorii noștri voesc deocamdată să plătească preoțimea noastră, ca astfel să o poată câștiga — așa gândesc ei — pentru maghiarisare.

În privința aceasta ne vine acum o știre dela Blaj cu privire la ajutorul îmbiat preoțimei noastre unite.

»Unirea« spune, că consistorul din Blaj ar fi hotărît să primească a împărți

ajutorul și sub condițiunile umilitoare ce le-a pus guvernul (ca preoții să dea cuitanțe ungurești iscălite de solgăbierii etc.)

Această hotărîre s'ar fi luat, după-ce guvernul la protestul Metropolitanului a răspuns, că dacă în termen de 8 zile nu ridică dela cassa oficiului de dare suma trimisă spre împărțire, o va împărți singur, prin organele sale administrative.

Această hotărîre e supărătoare, pentru-că chipul cum se împarte ajutorul e umilitor pentru arhieriei și pentru preoți. Preoții ajung a fi puși sub controla solgăbierilor și a altor slujbași unguri.

Această hotărîre e numai provisoră (adecă se poate schimba), până la întrunirea unui sinod provincial la Blaj, care se va ține la toamnă.

Până atunci preoțimea trebuie să-și spuie părerea în sinoadele protopopești. În privința aceasta s'a pornit o mișcare vie în toate părțile. Sinoadele întrunite până acum și-au dat părerea împotriva primirii ajutorului, în condiții umilitoare. S'au ținut astfel de sinoade până acum în archidieceasă și în diecesa Gherlei. A treia zi de Rosalii au ținut sinoade toate tractele protopopești din Sêlagiu, luând poziție contra ajutorului. Mișcarea continuă.

DIN LUME.

Din Franția.

După-ce ministerul lui Dupuy s'a retras, a alcătuit un nou minister Waldeck-Rousseau, un însemnat bărbat al Franției.

Luni s'a prezentat noul cabinet în cameră și senat. Prim-ministrul Waldeck-Rousseau a dat cetire declarației guvernului, arătând că noul guvern se va conforma votului camerei, de a apêra cu energie așezămintele republicane și a asigura ordinea publică.

În decursul cetirei Waldeck-Rousseau a fost adese-ori întrerupt. Au urmat apoi interpelații de ale unor deputați socialiști și naționaliști, ear' în urmă camera a primit cu 263 voturi contra 237 propunerea lui Perillier, anunțând, că aprobă declarațiile guvernului și trece la ordinea zilei.

O propunere de același sens a fost primită și în senat cu 187 voturi contra la 25.

Pe temeiul acestui vot noul minister și-a început lucrarea de ocârmuire.

FOIȚA.

Cântecul Iancului

— în anul 1847. —

Doarme duhul strămoșesc
În poporul românesc...
Doarme... numai de n'ar fi
Prea târziu, când s'a trezi...

O, de s'ar trezi azi ear',
Jugul josnic frânge-l-ar,
Jugul aspru, ruginit,
De lași dușmani făurit...

Unde merg și unde stau,
Tot de jele-amară dau...
Și sub cer frumos, sênin
Lumea-i fere și venin...

...Doar' de tot nu s'a fi stîns
Vechiul foc, ce l-au aprins

Pe pământul ardelean
Horia, Cloșca și Crișan?!...

Hei, cum ars-a până 'n nori
Focul cel cutropitor
Al Românului trezit
Din Apus spre Răsărit!...

...Nu s'a stîns... eu 'l-am zărit...
Din mulți ochi 'mi-a strălucit...
Cu vioiu-i schînteiat,
Inima 'mi-a 'nvăpăiat...

...Par'că ved din munti, din văi
Ear' sârinde spre cer schînteii,
Flacări multe, mari pe rînd
Țeara 'ntreagă-acoperind...

Nu vă 'ncredeți, inimici!
Focul arde 'n mulți voinici...
Și când se va-aprinde 'n mii,
Vai de voi și-ai vostri fii!...

E ușor la muier,

sau fiește-care să-și isprăvească lucrul seu.

În satul Goroniș trăia o păreche tinêră numai de câțiva ani căsătoriți, cari deși nu erau putrezi de avuți, dar' aveau toate cele trebuincioase pentru traiul vieții. Aveau în sat o casă frumoșică, și pe langă ea toate câte se poftesc la o economie mai mică de sate. La hotar câteva pământuri din cari își adunau toate cele trebuincioase peste an. Dar' pe lângă toate acestea era bucuria lor și mai mare în pruncuțul lor — ca un bumb — care-l aveau ca de moștenitor la agonisirea lor, drept în trup ca tatăl seu, ochii-i erau ca ai mamei sale, și obrajii rumeni ca doi trandafiri.

Pavel era numele bărbatului și Vărvără al muierii, ambii din zi în noapte asudau a-și sporî averea lor, fiecare la locul seu. Pavel era toată ziua la câmp, ara, sêmăna, cosea și aduna, ca

Ciocnirea dela granița Sêrbiei.

Ciocnirea dela granița turco-sêrbească a dat ansă la o schimbare de scriitori diplomatice între Sultan și guvernul Sêrbiei. Acesta din urmă a accentuat în o scrisoare, că Sêrbii 'și-au folosit armele contra Albanezilor și soldaților turci, cari au năvălit pe teritor sêrbesc. Sultanul în răspunsul seu neagă, că între năvălitori ar fi fost și soldați, dar' guvernul sêrbesc în o notă de nou o susține aceasta, arătând, că lupta a ținut o zi întreagă, că încălcarea graniței e foarte serioasă și că dacă guvernul turcesc nu va lua măsuri pentru încetarea acestor fel de năvăliri, va lua el măsuri, ca să asigure granița țerei.

Guvernul sêrbesc a trimis trupe regulate la granița, cari la *Branina* au dat peste 300 de năvălitori arnăuți și miliție teritorială turcească și 'i-au alungat.

Depeșele mai noue vestesc, că acum e liniște la granița. Trupele sêrbești sânt postate la o depărtare oare-care de granița. A sosit la fața locului generalul *Neșici*, trimisul sêrbesc. El a început cercetarea și a avut întrevedere cu inspectorul turcesc.

Se crede că ciocnirea se va aplană fără a avè urmări mai grave.

Miscări revoluționare în Spania.

Din pricina noului budget al Spaniei, contra căruia au protestat comercianții și industriașii, au erupt turburări în mai multe părți ale Spaniei. Mai mari au fost turburările în *Madrid*, *Sevilla* și *Saragossa*. Turburătorii au demonstrat contra autorităților, au atacat localurile de negoț, cari n'au fost închise și au atacat poliția. Mai periculoasă a fost răscoala în *Saragossa*, unde poliția a fost silită să folosească armele. Aici autoritățile civile au depus puterea în mâinile miliției.

Prim-ministrul *Silvela* a declarat în cameră, că dacă va fi lipsă se va proclama starea de asediu în întreaga țeară.

Stiri mărunte.

Lupta în Filippine între Americani și Filippini continuă. Zilele trecute a fost o nouă ciocnire între Filippini și Americani, lângă riul *Zapote*. Perderile Filippinenilor sânt 40 morți, ale Americanilor 10 morți și mai mulți răniți.

Se crede, că în părțile sudice Filippinenii nu vor pute opune decât o slabă rezistență.

Din *Peking* se anunță, că între vèduva împèrăteasă a Chinei și între împèratul s'a restabilit pacea și buna înțelegere. Vèduva împèrăteasă a promis, că nu va denumi clironom la tron fără învoirea împèratului.

pe toamnă sè-și umple gitnița. Vârvara asemenea, pe lângă casă singură cu pruncuțelul seu, cât în brațe, cât fără el, își isprăvea lucrurile voioasă, abia așteptând seara sè-i vină bărbatul acasă, pe care-l aștepta cu cina nici rece nici caldă. Cu un cuvânt, Pavel și Vârvara trăiau în îndestulare, fără sè se cuprindă și cu grijile altora, și li-se sporea averușca vèzând cu ochii, ca-și-cum apa li-ar aduna-o.

S'a întemplat însè odată, că chiar când Pavel venia dela câmp ostenit cătră casă, 'l-a pândit lelea Părască a lui Stefan — a căruia față a rămas în pèr, deși 'l-a imbiat cu ea pe Pavel, adecă lelea Părască chiar își aduna găștele cătră sat și se grăbia sè de față cu Pavel — care ducea în spate la Joiana de cină o legătură mare de iarbă în toporiștea coasei — și ca sè-și șteargă sudorile de pe frunte, chiar o pusese jos. Între acestea lelea Părască se apropie de Pavel și-l agrăește astfel: »Așa-i

»Frankfurter Zeitung» are informație din *Batum*, (Asia) că Rușii au început construirea unei noue căi ferate, care va pleca dela *Alexandropol* până la granița Persiei, ear' de acolo până la *Urmia*, în provincia Aserbejdсан.

Noua linie are însemnătate politică.

Cum stăm cu cetitul?

Aceia dintre noi, cari cunosc mai multe ținuturi din țeara noastră și cari judecă lucrurile mai serios, făcând asemănare între noi și alte popoare, constată cu durere și se plâng, că țeranul român nu spriginește îndestul școala română, că nu își dă cu plăcere băieții la școală și peste tot sânt puțini Români cari cetesc.

Pentru multe ținuturi locuite de Români și pentru multe sate românești sânt drepte și îndreptățite aceste plângeri.

Dar' totodată e adevărat și aceea, că lipsa de cetit e cauza, că noi rămânem înderțul altor popoare, că unii slujbași ne calcă dreptul și ne nedreptățesc, fără-ca noi sè știm ceva, nefiind în curat că ce ni-se cuvine pe dreptul.

Cu acest lucru se ocupă în o scrisoare trimisă nouă un vrednic cetitor al foii noastre, dl *Pavel Vanciu*. Dînsul cunoscînd poporul (țeran) din cele mai multe părți ale Ungariei și Ardealului, arată că poporațiunea cea mai iubitoare de carte este cea de dincolo de Dunăre (Nemți și Maghiari), apoi Nemții din jurul Pojonului și Nemții din Bănat, la cari mai putem adauge și pe Sașii din Ardeal.

Dl Vanciu apoi continuă în următorul mod, dând și sfaturi prețioase, asupra căroră atragem luarea aminte:

»Poporațiunea aceasta amintită mai sus cu drag jertfește pentru școale și învățămîntul copiilor lor, apoi pe acolo mai în toate orașele es mai multe foi cari sânt cu drag spriginite, ba chiar și în orașelele cele mai mici ese câte o foaie săptămînală, care e spriginită de tot omul cu carte. Sînt dincolo de Dunăre orașele cu 4—500 de case și în așa orașel ese câte o foaie săptămînală al cărei abonament e pe an 5 fl. Apoi foaia aceasta în depărtare nu se prea trimite, căci atît inteligența, cât și poporul cu carte au abonate foi dela orașe mai mari, așadar' putem zice că foi de acestea sînt susținute mai numai de lo-

citorii din orașele. Nemții din părțile Pojonului și cei bănățeni sînt ear' iubitori de cetit; ei au mai multe foi și biblioteci, cari sînt cu drag susținute. Mergînd pe aici pe stradă în o comună nemțescă și chiar și ungurească, poți sè vezi că mai la toată casa duce purtătorul de cărți câte o foaie, însè mergînd în o comună românească, de-i umbla toată ziua pe toate ulițele abia vei vedè ducînd la o sută case o foaie, ba sînt comune românești unde nici preotul nu-și abonează o foaie, decum poporenii. Vedeti, iubiți cetitori, așa stăm cu cetitul față de alte popoare: un orașel maghiar ori nemțesc poate susține o foaie și spre pildă tot Bănatul nu a fost în stare a-și susține foaia »*Dreptatea*«, ce eșia anii trecuți în Timișoara dimpreună cu foaia ei de Duminecă, ce a fost tipărită pe seama țeranului român și au apèrat drepturile întregului popor român, nu numai a unui orașel, și a dat învățături și sfaturi bune atît inteligenței, cât și poporului de rînd și totuși această foaie a fost silită a înceta din lipsa de abonați, măcar-că foaia de săptămînană numai 2 fl. a costat pe an, nu 5 fl., ca o foaie a Ungurilor ori a Nemților.

Mai departe Maghiarul ori Neamțul își poartă copiii dela 7 până la 13—14 ani la școală regulat, fie bogat ori sărac. Românul își trimite băiatul pe săptămînană în o zi două, apoi când e de 9—10 ani atunci zice: *ce sè-l port la școală, tot nu o fi avocat, nici filosof*. Pentru-ce nu zice astfel Neamțul ori Maghiarul? Așa cred, că numai știința lipsește la țeranul nostru, nu-și poartă copiii regulat la școală, nu cetesc și așa rămâne înapoi la alte popoare.

Frate țerane! de vei privi în o comună nemțescă sau maghiară, spre pildă unde se află o școală populară cu șese clase și locuitorii acelei comune sînt spre pildă 1500—2000, în o astfel de comună sînt 3—4 învățatori și fiecare învățator are 70—80 de învățacei și învățatorii aceia sînt îndestuliți cu salariul ce-l au, ear' de vom privi starea unei școli românești în o comună de o așa mărime și cu atîta poporațiune, ce vedem? Vedem că și un învățator e mult, pentru-că de abia cercetează școala 20—30 de copii, apoi bietul învățator român se plînge că nu poate nici trăi. Eu pe mulți țerani 'i-am auzit zicînd: pentru-ce sè port copilul la școală? Lasă-l acasă sè lucre. Ba mulți zic: pentru-ce sè plătesc și la învățator? Și așa am destule dări. Frate țerane, îți zic și te întreb: Copilul tîu de 9—10 ani, dacă nu merge la școală doară îți face cetate pe după grădina și casa ta? Sau puținul bir ce trebuie sè-l dai învățatorului e mai mult ca alte

Pavele, nu 'ți-a plăcut Susana mea, pe care de-o luai nu asudai din zi până-n noapte fără nici un folos, ci ai fi stăpân, și numai ai porunci la alții, nu ca vai de capul tîu, cum ești și acuma, ca scaldat în vale de sudori, — poți tot alerga, că eu Vârvara ta nu-i mai face cocfe verde, că ea toată ziua se mișcă de ici-colea, dela o umbră la alta, până tu îți pui capul pentru ea, tu te svircolești ca peștele pe uscat, ea se îngrășe ca o ..... Până-când tu lucrî la câmp în ruptul capului, ea alt lucru acasă nu are, decât își adună oușele dela câteva găini ce le are, și la săptămînană aleargă cu ele la oraș, ca sè-și cumpere pe ele câte de toate, chiar și rumenele, apoi vine acasă ostenită cu sute de minciuni, te îmbată cu apă rece, și tu ca vai de tine, toate le crezi, — chiar mi jele de tine, Pavele, că cu mintea și nesocoteala ta la ce ai ajuns, om zdravèn ca tine — cari toate ar fi altcum de ai fi luat-o tu pe Susana mea.

Aceste cuvinte ale lelei Părască pe Pavel tare 'l-au mahnit, că Pavel și acum își iubia pe Vârvara ca-și-când a fost în cununie, dar' cuvintele lelei Părască 'l-au pus pe gânduri — ghimp rîu au pus în inima lui, și despărțindu-se de lelea Părască a aflat de drepte cuvintele ei. Și eată, ce sè vezi, până-când Pavel de altă-dată totdeauna venia voios dela câmp acasă, și după-ce-și puneja jos povara de pe spate, lucrul lui dintăiu era sè întrebe pe Vârvara de nu cumva 'i-s'a întemplat ceva rîu peste zi și își lua pruncul în brațe, îl săruta și numai după aceea se uita după alte lucruri. Și astăzi Vârvara îl așteaptă în poartă cu pruncul în brațe, care bate în palmuțe de bucurie că vede pe tatăl seu. Pavel, în loc ca și el sè se bucure ca de altă-dată, astăzi sbiară la muiere, ear' cătră prunc în loc sè-l sărute nici că se uită. (Va urma).

dări, cari tu le plătești bucuros și nici nu vorbești nimic, chiar nici atunci când îți socotește notarul mai mult decât se cade; tu nu vorbești că nu știi ce, că nu cetești și îți lipsește știința. Oare nu ar fi acela zid de peatră împrejurul grădinei și casei tale? Gândește numai bine, frate țerane, privește la alte neamuri, vorbesc acelea ca tine?

Așadar, dlor preoți și învățători și inteligență dela sate! Vă rog indemnăți poporul să-și dea copiii la școală, și să cetească foi și cărți folositoare, arătați-le foi și le vorbiți ce foloase aduce cetitul. Ear' poporul român îi zice: Urmează învățăturile și vorbele conducătorilor tăi! Nu te lăsa înapoi și mai slab ca alte popoare, cu mult mai slabe la puteri ca poporul român! Cetește, că sînt și să tipăresc foi foarte folositoare și destul de ieftine (lesne), încât mai ieftine nici nu se poate pofți, atât pentru inteligență, cât și pentru țeranii români. Sînt și avem foi de toate zilele și foi de săptămână, între cari »Foaia Poporului« e anume pentru țerani. Doi florini gîndesc că și cel mai sărac țeran poate să câștige în un an pe seama sa, să-și aboneze o foaie de săptămână. Pe țeranul cu stare mai bună îl indemn, că măcar pe lunile de iarnă să-și aboneze o foaie de toată ziua, de-îi pare scumpă intrunească-se 2—3 la olaltă și aboneze una cum e »Tribuna« ori »Gazeta Transilvaniei«. Cetească în timpul iernei oricine mai mult, și vă rog spriginiți foile cari le mai avem, să nu fie silite a înceta ca »Dreptatea« din Timișoara, căci foile mai cu seamă își ridică glasul și apără drepturile poporului român și cu cât vor fi mai mult spriginite, cu atîta vor fi mai tari și vor pute sta cu brațele deschise în fața dușmanilor, ce împresoară zi de zi poporul român. Numai prin cetire putem înainta, căci se vede că încă stăm îndărătul altor popoare în cultură, în știință. De aceea vă zic, fraților Români, ceteți cât mai mult, apoi dați-vă copiii la școală și cercetați casa lui Dumnezeu, biserica.

Biserica-albă, în luna Maiu 1899.

Pavel Vanciu,
viier și grădinar.

SCRISORI.

„Buni patrioți“.

— Două petreceri în Cianad. —

Cianadul-ung., 30 Iunie c.

În comuna noastră s'au ținut acum de curînd două petreceri sau concerte împreunate cu joc.

Cea dintăiu petrecere s'a ținut în ziua Înălțării Domnului, zi aleasă de corul vocal al bisericei gr.-or. române din Cianadul-unguresc, sub conducerea harnicului învățător Nicolau Coste. Publicul s'a adunat în un număr foarte însemnat și inteligența noastră din loc și jur a fost binișor reprezentată în șirele prime.

Era pe la 9 ore seara, când rînduri-rînduri se apropiau de bină bravii coriști. Se făcu o liniște adîncă, căreia a urmat primul punct din program: »Iubitei«, serenadă de Vorobchievici, care ca punct foarte duios și alinător de inimi zdrobite, a plăcut mult publicului, a și fost răsplătit cu furtunoase aplause. »Vlăduțul mamei« a fost cu pricepere predat de coristul Milovan Teuf. »Uite mamă«, a fost executat de bărbați cu puternice voci. Mult a plăcut apoi »Șoldan viteazul« de V. Alexandri, predat bine de coristul Svetonie Popon și »Imnul lui Stefan-cel-Mare« de Porumbescu, executat

de corul vocal. Declamațiunea coristului Sofronie Gurzeu a fost foarte reușită, văzîndu-se că a pătruns bine înțelesul poeziei. După cîntarea »Bobocele și inele« de I Vidu a urmat monologul »Herșcu Bocegiu«, care l-a predat Teodor Isitiu. Talentul de a preda poezii comice și-l-a arătat, procurînd publicului de față o plăcere deosebită și stîrnind un rîs general. Concertul s'a sfîrșit cu »Frunză verde polomidă« de G. Musicescu, cor mixt pe 6 voci. Îți era mare dragul să vezi și auzi cum frumoasele coriste cu note în mână, îmbrăcate frumos, lăsau să ese din pieptul lor rotunjor melodii drăgălașe.

În pauză călușerii au jucat cu o precisiune de admirat, frumoasele jocuri tradiționale: »Călușerul« și »Bătuta«. S'a distins mai ales vătavul. Veselia a fost mare și petrecerea a ținut până în zori de zi.

Succesul concertului și a petrecerii se vede de acolo, că a stîrnit mulțumirea și petrecerea tuturor.

Laudă bravului învățător Nicolae Coste, care a dovedit multă pricepere în chemarea sa și care ne face să credem, că va face multe servicii poporului, în al cărui mijloc se află.

Laudă coristelor și coriștilor cari brav s'au purtat întru împlinirea datorințelor lor.

Al doilea concert s'a ținut în 19 Iunie st. n. 1899 în curtea școlii inferioare (a doua), dar' nu sub conducerea învățătorului și să nu se lase nici el mai jos decât celalalt, s'au vorbit cu câțiva plugari din comună să aducă de undeva un conducător de cor și acesta este un țeran cu numele Ioan Gherda din Chisătău.

Sub conducerea acestuia s'a aranjat petrecerea. Începutul a fost la 9 ore seara. A fost public numeros, dintre care însă inteligență puțină.

Concertul acesta este contrastul celuilalt. Poesiile erau bine învățate din partea coriștilor, dar' predatul a fost slab, fiindcă numai le-au recitat fără să fi pătruns înțelesul acelora.

Numai unul s'a deosebit dintre ei și acesta este coristul Traian Vaida, care a predat bine monologul comic »Vlăduțul mamei«.

Cîntările au fost în genere monotone, afară de »Marșul cîntăreșilor« de Porumbescu, care a fost bine executat de corul vocal.

Însă ce să auzi la sfîrșit? O cîntare ungurească, care sună astfel »Eljen soká« aplaudată de 2—3 Ungurași, și afară de aceasta sala toată era împodobită cu trei colori ungurești.

După sfîrșitul concertului nu se auzia altceva decât numai cîntări de ale Ungurilor. Însă părea că sîntem într'o petrecere ungurească.

Aceste s'au făcut din partea câtorva plugari, cărora scopul e numai ca în ziarele ungurești să fie lăudați în modul următor: »Buni patrioți sînt acestia«.

Publicul scandalisîndu-se s'a depărțat și se întreba: »Cum se poate, ca și în această comună curat românească să se întemple astfel de lucruri?« Rușine să le fie!

Unul din public.

Almanachul învățătorului român.

— Apel către frații colegi și către amicii școlii române. —

Frumoasele și binevoitoarele aprecieri din partea ziarelor noastre române, dar' mai virtos călduroasa primire din partea fraților colegi și prin aceasta rezultatul îmbucurător moral și — încât m'am putut achita de sarcina grea a edării — și material, obținut cu acest oșor, sînt tot atâtea dovezi, că acest Almanach, deși ca început modest, totuși a răspuns la o faptică trebuință a învățătorului român.

E pentru mine o plăcută datorință a aduce mulțumiri profunde on. redacțiunii a foilor noastre, precum și tuturor prea onoraților domni și fraților colegi, cari în așa frumos mod m'au știut incuraja!

Peste greutatea decisătoare am trecut cu bun succes, nu e dar' exclusă posibilitatea, ba dela noi atîrnă, ca acest început să se perfecționeze așa, ca să devină nu numai folositor, ci chiar indispensabil învățatorimei noastre.

Spre acest scop, unicul ce am intenționat cu acest oșor, — și conțînd la spriginul factorilor competenți pentru cauză, voi să continuu și pe viitor acest început, redactînd și editînd și mai departe Almanachul inv. român.

Drept aceea, când aduc acestea la cunoștință fraților colegi, protectorilor și amicilor cauzelor noastre, îi rog totodată a mă onora cu prețuitul sprigin reclamat de scopul intenționat, cooperînd cu câte o lucrare, pe care îi rog să binevoiască a o trimite subscrisului pînă cel mult 1 August a. c. st. n.

Lucrările de ori-ce fel, cu preferință cele din sfera școlii și pedagogiei, vor fi bine primite și — după putință — publicate.

Îndeosebi ne-ar măguli concursul, cu care ne-ar distinge literații noștri, cari prin poezii și sentențe potrivite sau și alte lucrări, ar ridica mult valoarea oșorului nostru dascălesc.

Cu bucurie am mai răspunde încă unei cerințe, prea simțită în viața școlară, de a aclude fătului nostru și cîntări școlare, pe una sau mai multe voci. Apelăm dar' la valorosul sprigin al compozitorilor noștri!

Tot astfel, d-nii învățători, ca autori ai vre-unui op tipărit, precum și alți domni autori și editori de cărți de interes pentru școală și învățători, sînt rugați a-mi comunica, respective trimite câte un exemplar din cărțile edate, spre a le înregistra și anunța în Almanach.

În fine, extrase autentice de legi și ordinațiuni în vigoare, referitoare școlii și învățătorilor noștri, ne-ar face deasemenea mare serviciu, căci numai așa am pute răspunde din destul cerinței practice a Almanachului.

Pentru deplina orientare, on. domni cari vor coopera cu lucrări, sînt rugați a-mi notifica aceasta, cât mai curînd, ear' la cerere le pot servi cu un exemplar de pe anul I. al Almanachului.

Rămîne acum, ca, îndeosebi frații colegi, conștii de chemarea, poziția și cerințele de progres și cu dor de-a contribui la ridicarea nimbului statului învățătoresc, să nu întrelasă a da spriginul dorit și pretins de acest oșor adevărat dascălesc.

Recița-montana (Resiczabánya), în Iunie 1899.

Ioșif Velcean,
inv. rom.

PARTEA ECONOMICĂ.

Săpatul cucuruzului.

Pentru-ca grăunțul sămănat în pământ se poată afla acolo toate recerințele de incolțire, creștere și vegetare, să recere conlucrarea mai multor puteri. Aceste puteri sînt sau din partea omului și a vitelor de lucru, sau din partea înriurințelor aerului, cum e căldura, umezeala, lumina și starea aerului.

Mai înainte să recere puterea vitelor de lucru și a omului (pe unele locuri a vaporului sau a electricității), pentru a ara și a pregăti bine pământul de sămănat, căci altcum nu s'ar alege nimic de sămănta sămănată acolo, precum știm, că nu s'a ales nimic nici de sămănta din evanghelie, care a căzut în locul nelucrat.

După aceea să recere din nou puterea omului singur, sau împreună cu a vitelor de lucru, pentru a sămăna cu mîna sau mașina de sămănat sămănta de lipsă. Când și această lucrare este isprăvită, pentru un timp oare-care lucrarea omului și a vitelor încetează și se începe lucrarea puterilor naturale.

Fiecare grăunț de sămăntă are câte două părți de căpetenie: miezul sau partea făinoasă și colțul (embrionul). Din aceste de pe urmă poate să incolțească, crește și să se desvoalte tot asemenea plante, cum au fost și acelea din cari s'a desvoltat numitul grăunț.

Grăunțul de sămăntă ajungînd în pământ bun și acolo fiind pătuns de căldura și umezeala de lipsă, se putrezește, adică se începe ferberea materiilor, cari îmbracă colțul, precum se întemplă aceasta și cu ferberea mustului de vin, și până-când poate să se nutrească cu mustul din pământ, se nutrește din miezul care-l îmbracă, întocmai cum se întemplă și cu germul (plodul) de pui, ce se află în ou, că încă se nutrește cu gălbinașul și albușul aceluia, până-când poate sparge coaja, ca să ese afară la lumină.

După-ce colțul s'a nutrit astfel cîtva timp cu miezul ce-l încunjură, o parte a aceluia, așa numita radica, din care mai târziu se face rădăcina, se întinde pe pământ în jos, ear' cealaltă parte a aceluia, așa numita plumulă, din care mai târziu se desvoaltă trunchiul, crește afară din pământ, dimpreună cu cele două aripi sau cotiledoane, cari acoper colțul grăunțului.

Îndată-ce tinăra plantă a eșit din pământ și începe a crește, se începe lupta ei de viață cu celelalte plante ce o încunjură, precum sînt buruienile, cari încă se îmbulzesc, ca să răpească din nutremîntul aceleia. Lăsată în starea aceasta de sigur, că tinăra plantă ar trebui să piară, precum ar trebui să piară și un miel, vițel ș. a. cărora le-ar suge alți frați mașteri laptele lor.

Acum se începe lucrarea omului ajutată de a vitelor de lucru, prin care se taie, curăță și stîrlesc plantele nefolositoare, ca cele sămănate se poată aduce rodurile de lipsă pentru care se cultivă. Lucrarea aceasta se numește săpatul tinerelor plante.

Săpatul se poate face în două feluri: cu sapa de mână și cu mașina de

săpat. Săpatul cu sapa de mână se face pe rînduri, ear' cu mașina se sapă locul dintre rînduri. Prin săpat stîrpsim buruienile nefolositoare, smăruntăm mai bine pământul și înlesnim intrarea căldurei, umezelei și a aerului la rădăcina tinerelor plante.

Între plantele de sapă se numără și cucuruzul (porumbul). Acesta se sapă de câte două-trei-ori. Mai înainte se sapă îndată-ce 'i-s'au ivit cele două frunze mai mari de pe delături și au ajuns oare-care mărime însemnată. A doua-oară se sapă mai târziu, când cucuruzul începe a acoperi cu frunzele lui pământul, pentru-că după sapa dintăiu buruienile nu mai pot strica așa tare cucuruzului, crescînd el tot mai cu putere și umbrind buruienile cari cresc la rădăcina lui.

Timpul cel mai potrivit pentru săpatul cucuruzului este atunci, când pământul nu e nici prea moale, dar' nici prea tare, ci se află în gradul de mijloc al umezelei și uscăciunii. A sapa cucuruzul când e prea moale, nu numai că nu e folositor, dar' poate deveni chiar stricăcios, cu deosebire când 'i-se adună, de oare-ce după-aceea se îngălbinește și stă mult timp pe loc cu creșterea.

Cu prilejul săpatului de a doua și a treia-oară, firele prea dese se răresc, ear' puii de pe lângă rădăcina lor asemenea se rup, fiindcă puii aceia încă ar suge o parte bunicică din mustul pe care-l suge firul.

La săpatul de pe urmă se adună pământul cel lucrat (țărîna) pe lângă rădăcinile firelor de cucuruz, adică se mușuroește, precum se mai zice pe unele locuri. Unii susțin, că adunatul pământului lucrat pe lângă firele de cucuruz, nu ar fi tocmai de neapărată trebuință, de oare-ce și așa neadunat ar putea rodi cucuruzul. Acestia însă se vede, că nu-și prea dau seama despre folosul moșinoaelor, ce se string pe lângă firele de cucuruz.

Mai înainte moșinoaele acelea, dau oare-care razim firelor de cucuruz, ca să nu le doboare vînturile mari și orcanele, cari adese-ori domnesc în țeara noastră, și de multe-ori le încovoae și pleacă cu toate-că au moșinoae pe lângă ele. A doua-oară, cum se adună moșinoaele acelea din pământul cel lucrat dela suprafața locului, conțin în sine cel mai bun și mai mult nutremînt, pe care-l află firul adunat la un loc, de unde apoi mai ușor îl poate suge cu rădăcinile când plouă și se scurge mustul din el. A treia, pe timp de secetă, moșinoaele acelea pot să țină în sine timp mai îndelungat umezeala de lipsă pentru fir, ear' al patrulea folos dela moșinoae îl avem, că acelea ridică oare-cum și locul pe lângă firele de cucuruz, așa că dacă plouă, apa nu poate sta tocmai pe lângă firele de cucuruz.

După săpatul din urmă al cucuruzului lucrul omului încetează încâtva și el nu mai are altele de făcut, decât de a-l mai rări și a rupe puii, cari se ivesc pe la rădăcinile firelor.

În privința răritului la cucuruz, se zice pe unele locuri, că firele trebuie să fie așa de departe unele de altele, încât »se poată dormi o vită între ele«. Răritul acesta ni-se pare prea peste măsură, de aceea s'a aflat o măsură mai potrivită

și cu privire la rărit și anume: »ca de-părtarea dintre rînduri să fie și între fire«, adică precum sînt de departe rîndurile unul de altul, tot așa să fie și firele de cucuruz.

Cu răritul și plivitul puilor dela rădăcinile cucuruzului, lucrarea omului încetează până toamna, când se începe culesul lui. Dar' lucrarea înriurințelor atmosferice nu încetează până toamna, când acela a ajuns în deplină coacere. Între aceste înriurințe se numără mai înainte căldura.

Căldura este isvorul de viață nu numai al omului și animalelor, ci și al plantelor. Fără de căldură plantele nu ar putea incolți, nu ar putea crește și ajunge la coacere. Isvorul cel neseacă de lumină și căldură este soarele, care prin razele lui puternice revărsă viață tuturor ființelor și plantelor de pe pământ.

Între toate sămănturile, cucuruzul iubește — pe lângă un pământ bun și gras — mai mult căldura, fiind el și o plantă mai mare și mai puternică decât celelalte. De aceea și vedem, că în ținuturile mai reci lipsite de căldură, cucuruzul nu se prea face, sau dacă se și face, apoi nu se coace cum se cade.

Umezeala este tot așa de lipsă pentru plante ca și căldura, de oare-ce fără umezeală nu ar putea incolți și crește tinăra plantă. Isvorul cel neseacă de umezeală este ploaia, care adapă toate ființele și plantele de pe pământ. Atât prea multă umezeală, cît și prea multă căldură sînt stricăcioase sămănturilor.

Aerul încă este de lipsă la nutrirea plantelor, de oare-ce fără acela plantele, ca și omul, s'ar înăduși și s'ar usca. Aceasta se poate vedea mai bine la încările (vîrsările) de ape, când aceasta ca mai grea silește aerul dela rădăcină să ese afară, după care și plantele încep a se îngălbini și mai pe urmă a se usca.

Aerul nu-l înghit (înspiră) plantele așa în stare curată ca oamenii și animalele, ci amestecat, când îl absorb prin rădăcini îl amestecă cu un fel de leșie numită acid nitric, ear' când îl înghit prin foi cu un fel de must, așa numit amoniac.

Când s'a săvîrșit săpatul cucuruzului după recerințele de mai sus; când binecuvîntarea lui D-zeu cu căldură și ploaie încă urmează la timpul de lipsă, atunci economul poate privi cu liniște la rodurile sale, știind că acelea îi vor și răsplăti lucrul lui cu prisosință.

Ioan Georgescu.

Dușmanii albinelor.

Li-se întemplă une-ori apicultorilor, că în loc de miere și ceară află în coșnițe multime de jivini mitite. Aceste jivini sînt molile coșnițelor și în limba științifică se numesc *Galeria melonella* și sînt cei mai periculoși lotri ai fagurilor, făcînd mare izidă în faguri mai ales în coșnițele primitive (de nuele), de cari încă și acum mai folosesc unii economi cari se ocupă cu albinăritul. Aceste molii pleacă la vînat în amurgul serei, și după-ce albinele s'au liniștit se furîșează în coșnițe și-și depun ouăle pe faguri în număr foarte mare și în grămăduțe de sine stătătoare. Dacă însă soarta nu le ajută să pătrundă la faguri, atunci se mulțumesc cu ori-ce crepătură și-și depun ouăle acolo. Omi-

dele ce se desvoltă din ouă depuse în astfel de locuri trăesc apoi cu ceea-ce capătă. *Réaumur* în renumitul seu op apărut deja în veacul trecut (1737) scrie despre aceste jivinii, că se pot nutri cu hârtie, cu pielea scoarțelor de cărți, cu frunze uscate, cu excrementele proprii, timp de 7—8 ani. Ba își susțin vieța și cu rămășițele de postav rămase pe urmele moliei de haine (*Tinea pellionella L.*) În astfel de casuri însă face pagube relativ neînsemnate; însemnătate au aceste molii numai când ajung să se sporească în coșnițele albinelor. Drept, că o mare parte din grămăduțele de ouă cade jertfă albinelor, dar' totuși rămân destule, pentru-ca să nimicească întreagă coșnița.

Mititica omidă ce ese din ou se nutrește numai cu ceară; dar' îndată-ce a mâncat cât de cât, din bumbacul slobozit pe gură și din excrementele sale își face cojoc, care îmbojește întreg trupul, lăsând numai o mică deschizătură pe seama căpșorului. Acest cojoc o apără apoi în contra acului albinelor, căci la cap, de și 'și-l scoate din când în când spre a se nutri, aceasta o face cu mare precauțiune, dar' și de altcum albina nu-'i pot face nici o stricăciune, fiind coaja lui mai tare, decât se poate pătunde prin ea acul lor. Când în apropiere s'a gătat nutremântul și omida încă s'a desvoltat deplin, atunci cu firele albe ce le sloboade pe gură își face adaus la îmbojitură. Și fiindcă omida mănca mult și fără saț nu e mirare că de multe-ori aflăm în faguri cruciș și curmeziș țevișoare în lungime de câte 2—3 dm. Ear' știind și aceea, că aceste molii se așează pe faguri în cele mai multe casuri în cete foarte mari, este ușor de înțeles, că în loc de miere și ceară pentru-ce aflăm la tăierea stupului numai jivinii de acestea.

Omidă moliei de faguri mierea n'o atacă, ci numai ceara o mănâncă, și mai bucuroși atacă celulele vechi de ceară; când a isprăvit cu ceara din acestea, se năpustește asupra celulelor proaspăt făcute presupunând că sunt încă goale. Ţevișoarele însă 'și-le face și în celulele cu miere, unde apoi mănâncă ceara, prin ce face de mierea se scurge jos.

Spre a dovedi apicultorilor, că ce periculos dușman sunt pentru albine moliiile acestea, reuniunea regnicolară de albinărit a expus la expoziția millenară o coșniță de nuiete atacată de molii. Spre a se pute vedea ceea-ce se petrece în ea, coșnița era despiciată în două. În Maiu fagurii erau încă întregi și sănătoși (omidele încă nu eșiseră din ou), dar' în Iulie și August scrinul în care era așezată această jumătate de coșniță, era deja plin de molii, cari seara pe la 6 ore mijuiu și băjbaiau în toate părțile. Căci molia însăși, de culoare sură cenușie, lungă de 16 mm., și cu aripile întinse lată de 34 mm. e foarte sprintenă; umbletul ei e adevărată alergare. Dacă în coșniță albina o iau la goană, foarte rare-ori se avântă 'n sbor, și numai cu fuga își caută scăpare.

Încât privește durata vieții, molia în coșniță caldă se desvoltă permanent, dar' foarte neregulat, deși în general s'ar pute vorbi numai despre două generațiuni, fiindcă în mai mare număr se ivește primăvara, la începutul muncii albinelor, și în lunile Iulie-August.

După-cum s'a zis, mai mult sufer de stricăciunea moliiilor familiile de albina așezate în coșnițe primitive. Și aceasta e și de înțeles, pentru-că apicultorul în asemenea coșnițe nu prea poate observa, ori de pătruns-a acest lotru în coșnițe, și astfel nici nu poate grăbi în ajutorul albinelor. Apoi foarte de multe-ori însuși apicultorul e de vină la toate relele. Anume prin aceea, că încă înainte de roire pregătește și prevede cu faguri coșnițele în cari are să prindă roiul. Coșnițele astfel pregătite devin apoi inficiate de molii în cele mai multe casuri încă înainte de prinderea roi-

lui, ceea-ce apicultorul nu prea observă. Drept că roiul văzând că are dușman în coșniță, se năpustește asupra lui, îl gonește afară, dar' câtorva omide totuși le succede se rămână acolo, și pericolul e gata.

În coșnițe de ale lui Dzierzon, unde ori-când putem examina fagurii, pericolul acesta nu e tocmai mare; având astfel de coșnițe, n'avem decât să scoatem afară părțile inficiate de molii și să le nimicim și să fim cu grije, că în adevăr să depărtăm din coșniță toate moliiile. La coșnițe simple însă neavând puțința de a privi în lăuntru și a examina fagurii, nu ne rămâne alta de făcut, decât să băgăm de seamă, ca roiul să-l așezăm în coșniță curată. Trebuie apoi să urmărim cu atențiune și podina coșniței, căci sfărmiturile de ceară picate pe podină încă sunt de ajuns, ca două-trei omide să poată trăi din ele și apoi să facă mai târziu posibilă inficierea întregii coșnițe. Dacă însă vre-o coșniță e foarte tare inficiată de molii, spre a scăpa de primejdie stupii ceialaltii, trebuie nimicită împreună cu stup cu tot.

(at.)

Din boalele vitelor cornute.

Dureri (răni) la încheieturi. Aceste dureri se datoresc în mare parte mai ales loviturilor, rănilor la încheieturi; câte-odată însă nu se știe care e pricina lor; de această boală zac mai mult animalele tinere, și mor iute. Când se află la încheietură rană deschisă, boala este foarte primejdioasă și cu mare greutate se poate vindeca. Eată cum trebuie să urmărim spre vindecare: Ântâiu trebuie să spălăm rana și pe din lăuntru și pe din afară, apoi să o ungem cu unsoare egipteană, cât se poate de des. Vara aceste răni sunt mai rele de vindecat, decât iarna, de aceea trebuie să le spălăm mai des și să le presărăm cu praf de cărbune.

Câte-odată se întâmplă, ca să se ivească niște umflături pe la încheieturi; aceste umflături ard și sunt foarte dureroase. Ca să le facem să spargă, trebuie să le frecăm cu un petec de riză muiată în rachiul amestecat cu câteva picături de camfor. Dacă vor sparge, atunci, ca să vindecăm rănilor, urmărim ca mai sus.

Ud cu sânge. Această boală se naște atunci când animalele pasc prin păduri și mănâncă ierburi tari și înțepătoare, mai ales lăstari de copaci și de pomi; ca probă că este așa, este faptul, că animalele îngrijite în grajd nu sufer de loc de această boală.

Boala se cunoaște prin aceea, că udul este roșu; și animalul udează din ce în ce mai puțin și mai des.

Ca s'o vindecăm, trebuie să ținem animalul învălit cu pături, ca să fie cald și să-i dăm să bea apă caldicioasă, în care am pus sēmăntă de in; dacă animalul suferă mari dureri când se încearcă să udeze, mai adăugăm în apă caldicioasă și puțin camfor. În timpul boalei trebuie să dăm animalului nutreț bun.

Toma Cires.

Sfaturi.

Vrei să fii sănătos?

1. Scoală-te de dimineață: culcă-te de vreme; fii ocupat în timpul zilei.
2. Caută să trăești cât mai mult în aer curat.

3. Nu mânca mult.
4. Ține-ți trupul în cea mai mare curățenie.
5. Nu dormi nici prea puțin, nici prea mult.
6. Îmbracă-te bine; caută, ca trupul să se poată mișca lesne în haine; nu purta haine prea groase.
7. Ține-ți casa în cea mai mare curățenie.
8. Caută de petrece în timpul liber, dar' nu prea mult, că petrecerea prea multă duce la păcate.
9. Dacă îți câștigi vieța cu munca trupească, dă și minței hrană prin cetire și alte ocupații de astfel.

Vindecarea rănilor și stîrpirea vermilor la animale.

Se ia frunză de persec, se pisează cu sare până se face o pastă (aluat) în măsură potrivită, se toarnă apă pe aceasta, se spală rana, așa că cel mult într'o săptămână rana este vindecată și nici vermi nu poate face. Cu acest mijloc am vindecat porci, pasări și vaci chiar, de vermi.

Elena I. Popescu,
învătătoare.

Știri economice.

Împroșcătoare pentru peronosporă. Ni-se scriu următoarele: Este cunoscut, că *peronospora* e dușmanul cel mai mare al viilor, pomilor și a multor legume, care de un timp încoace și pe la noi nimicește mai întreagă roada.

Nu e de ajuns, că se cultivă viia, pomii și legumele, cari dau un venit foarte însemnat; ci trebuie îngrijit de aceea, ca să se facă apărare contra peronosporei.

Am onoare de a vă face cunoscut, că: am avut prilej de a proba *tulumba* *împroșcătoare* inventată acum de curând de cătră dl *Hegedüs József*, învățator la școala botanică de stat din *Turda*

E simplă, ieftină și lucrează de tot bine. Cu aceasta, după scoaterea unei păture de gumi ușor se improașcă chiar și insectele de pe pomi. Se poate comanda la amintitul cu vas de lut pentru 5 fl. v. a., ear' cu vas de lemn pentru 6. fl. v. a.

O recomand călduros tuturor viierilor și celor-ce cultivă pomi și legume.

Simeon Luca, paroch.

Cai pentru armata României. Cetim în ziarele de peste munți, că o comisiune de remontă va pleca zilele acestea în Rusia pentru a cumpăra 300 cai necesari cavaleriei.

Venitul căilor ferate. Direcțiunea căilor ferate ungare în regia statului în 17 Iunie a vërsat în cassa centrală 500.000 fl. ca excedent de cassă. Dela 1 Ianuarie până acum direcțiunea a trimis cassei centrale sub titlul de mai sus 6,500.000 fl.

Țigărarul în vii. În anul acesta, precum scriu foile din România, în unele comune s'a ivit țigărarul (*Rynchites betuleti*).

Această insectă care taie lăstarii tineri ai vitelor, mai are obiceiul a strînge foile în formă de țigară (de unde 'i-s'a dat numele) și își pune ouăle în aceste țigări. Pentru stîrpirea acestui insect nu e alt mijloc mai practic, decât să strîngem toate foile făcute în formă de țigară și să le ardem.

FELURIMI.

Gerul pe muntele Montblanc.

Muntele *Montblanc* este cel mai înalt munte al Europei. Până mai de curând nu se ştia cu siguranță, că pe vârful lui, acoperit cu zăpadă, cât e de aspru gerul. Se dădea numai cu socoteală, dar' date sigure nu existau. Măsurările făcute însă la observatorul *Jannsen* au deslegat enigma. S'a pus adevărat termometru atât în lăuntru observatorului, cât și pe păretele din afară. Vara apoi, cercetătorii au aflat de pe termometri, că iarna cea mai mare răceală a fost de 43° Celsius sub 0, afară, ear' în lăuntru observatorului 35° C. sub 0, cum pe la noi nici-când nu e.

(t.)

Albanezii.

— Vezi ilustrația. —

Între popoarele din Peninsula-Balcanică unii din cei mai rășboinici sânt

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Ceva privitor la chestiunile noastre școlare.

(Urmare).

I. Aranjamentul intern al școlii.

Își împodobește săracul locuința sa cu lucruri, cari ar crede, că sânt mai frumoase, și le aranjează cum știe el mai bine, ca să fie plăcut vederii sale și vederii celor-ce întră în casa sa.

Împodobesc creștinii adevărați casa lui D-zeu cu atâta frumusețe, cu atâta gust, încât nu putem trece pragul ei și privind în jur de noi să nu ne sfiim. Și pentru-ce să nu împodobim casa lui D-zeu, acel loc sfânt, unde prin rugăciuni și cântări vorbim cu Dumnezeu.

țământ îl întimpină copilul în școala poporală. Se cere dar', ca școala poporală să fie pe cât se poate de bine provăzută cu acele obiecte de intuițiune, cari sânt indispensabile în ori-ce școală elementară. Astfel ar fi: Litere de lemn ori de hârtie groasă pentru formarea cuvintelor la prelegerile scris-cetitului, mașină de comput după sistemul cel mai nou, metru, cântar cu toate ce se ține de el, măsuri vacue, apoi cărți geografice ca: cartă cercului pretorial, cartă comitatului, cartă patriei, cartă locurilor sfinte (Palestina), unele tablouri biblice, globul, tabele pentru istoria naturală, aparate fizicale, unelte de economie etc.

Lipsește în școala poporală aceste obiecte, lipsește totul și învățătorul, care

Albanezii.

Albanezii. Curajoși dela fire, dedați de mici la luptă, ei caută mereu prilej de a se rășboi. Acum de curând e ceată de mai multe sute de Albanezi au năvălit în Sârbia, atacând satele dela graniță, așa că ocârmuirea Sârbiei a trebuit să trimită trupe regulate, ca să-i alunge.

În urma acestui atac, puterile europene au intervenit pe lângă Sultanul, provocându-l să înfrine pe Albanezi, cari îi sânt supuși.

Vorba e numai, că nici Sultanul nu prea are putere a-i îmblânzi, căci ei de multe-ori au avut ciocniri biruitoare cu soldații turci.

Această seminție de popor se ține de legea mohamedană, dar' sânt între ei și mulți creștini.

Ilustrația noastră ne înfățișează o ceată de Albanezi.

Școala, care seamănă bisericii, căci e fiica ei, în care creștinul cel mic învață a se ruga și a cânta cântări de laudă celui prea înalt, care a făcut cerul și pământul, școala, care din creștinul cel mic, chemată este să crească creștin mare, se cuvine și mai mult s'o împodobim, mai bine zis s'o provedem cu obiecte corăspunzătoare trebuințelor ei.

O catedră, câteva scaune, un număr recerut de bănci, o tablă mare, unul sau două dulapuri pentru recuisitele școlare și pentru biblioteca școlii, un cuier, icoana Mântuitorului și icoana Domnitorului formează aranjamentul intern al școlii. Dacă sânt frumoase, dacă sânt bine și cu gust aranjate aceste obiecte, sigur că și școlarul înrând prima-dată în școală să sfiește, și mare înfrurintă are prima impresie asupra sufletului școlarului. Se știe mai departe și aceea, că primul învățământ e intuitiv și acel învă-

tinde să propună, fără să arete școlariilor sei obiectul, despre care este vorba, fie în natură, fie după chipuri credincioase, dă școlariilor sei în loc de o floare înflorită cotorul uscat.

II. Persoana învățătorului.

Arta înflorește și vestejește prin artiști, școala prin învățători.

Cum este educațiunea învățătorului, așa va fi educațiunea pruncilor încredințați lui.

Copiii, ba toți oamenii, pun mai mare pond pe ce vîd cu ochii, decât pe ce aud. Învățătorul așadară este icoană vie. Copiii vor fi modesti, iubitori de ordine, activi, blânzi, iubitori de dreptate, voitori de bine, îndestulți, voioși, milostivi, dacă învățătorul lor este așa.

Ce se așteaptă mai ales dela un învățător bun este iubirea. Iubirea către oficiul seu, iubirea către copii, către po-

por, cătră D-zeu. Fără iubire nici cel mai destăru învățător nu este educător. Cu cât a fost mai mică iubirea pruncului în casa părintească, cu atât cu mai mare iubire trebuie să-l întimpine învățătorul în școală. Există în inima învățătorului iubirea cea adevărată, e de prisos, ca să le mai spună copșilor, că el îi iubește. Vorbele sânt superflue, când vorbesc faptele. Unde lipsește iubirea, nu folosesc vorbele și acolo serviciul învățătorului e muncă amară și obositoare, ear' școala loc de tortură.

Pentru-ca învățătorul să corăspundă chemării sale, trebuie să fie: 1. Veghetor bun. 2. Iubitor de ordine. 3. Iubitor de dreptate. 4. Consecuent în toată privința. (Va urma).

Școalele de stat.

În comuna *Sântejude* (Szt-Egyed) comit. Solnoc-Dobăca (*diecesa Gherlei*) sânt locuitori români — afară de 3—4 familii ungurești aproape romanisate. — De această comună se mai ține ca *filială* o altă comună constătătoare din vre-o 30 familii române și poate tot atâtea ungurești. Școala gr-cat. confesională este în comuna Sântejude — aici veniau totodată și școlarii din filială, al cărei nume din întemplantare l-am uitat — *dar' va fi în mintea celor mai competenți.*

Fiind școala mică, neputând da asil tuturor școlarilor, după-cum sânt bine informat protopopul a făcut pașii necesari la consistorul din Gherla, ca să contribuie la edificarea unei școale accommodate pentru toți.

Consistorul din Gherla, așa se vede, nu a ascultat plângerea Românilor.

Aici zace răul. Din acest rău, a urmat altul și mai mare: *o școală de stat în filială.* Acum băieții regulat cercetează școala de stat, și nu cea confesională.

A doua urmare a fost școala de stat — din Sântejude. Cine nu se interesează să vadă armele învățătorilor de stat, nu poate pricepe ce înseamnă o școală de stat. Eu, din întemplantare m'am informat, am și fost în ambele școale, și durere, am văzut, cum acele tinere mlădițe românești se vestejesc.

Unde am ajuns așadar', voi Gherlanilor? De ce vă mai interesați, dacă nu de școalele voastre confesionale?

Nu vedeți voi, cum pruncii aparținători celor 30 de familii, în detrimentul limbei noastre românești, neglijându-și cunoștințele lor românești, se încarcă cu cele ungurești.

Ar fi vremea, ca odată să se cugete mai serios. *De aceea leg la inima celor competenți din Gherla chestiunea școalelor din Sântejude și filială.*

— *La cas că nici acum nu se înmoaie Gherlanii, atunci nu rămâne altceva, decât un apel la toți Români, de ambele confesiuni — căci nu numai școală, dar' și mijloacele de învățământ sânt necesare. Numai așa se poate paraliza efectul școalei de stat.*

Gherlanilor, Gherlani, lăsați la o parte indiferentismul, ori mai bine zis umilirea voastră față de dușmanii noștri, și aveți în vedere cel puțin interesele voastre diecesane!!

Treziiți-vă, treziiți-vă!!

Călătorul.

Convocare.

Reuniunea învățătorilor români gr-cat. din comitatele Sătmar și Ugocia, aparținători la diecesa Gherlei, își va ține adunarea generală anuală în 13 Iulie n. c., în edificiul școalei române gr-cat. Seini (Szinyérváralja).

La această adunare se invită cu tot respectul: a) P. T. domni membri fondatori, ordinari, ajutători și onorari ai Reuniunii; b) P. T. Reuniuni învățat. române din Ungaria și Transilvania; c) toți iubitorii de înaintarea școalelor și învățământului poporului nostru român.

Membrii ordinari ai Reuniunii au să notifice președintelui cu 8 zile înainte scusele pentru eventuala lor absentare, precum și doritorii de a diserta cu ocaziunea acestei adunări, operatele lor să le trimită tot la acel termen.

Competențele și restanțele sânt a se răspunde de cătră d-nii cassari filiali până la 1 Iulie a. c.

Programa: 1. La 8 ore a. m. serviciu divin solemn în biserica parochială. 2. La 9 ore deschiderea adunării. 3. Raportul general al comitetului despre activitatea sa dela ultima adunare generală, apoi a cassarului și bibliotecarului general. 4. Exmiterea comisiunilor de câte trei membri pentru examinarea raportului și censurarea socotelilor, încassarea taxelor și înscrierea de membri noi. 5. Hotărîrea unui premiu pentru cea mai bună disertațiune despre: »Principiul concentrațiunii în instrucțiune«. 6. Raportul comisiunii pentru censurarea temelor. 7. Cetirea disertațiunii aprobate de comisiune. 8. Exmiterea comisiunii pentru culegerea propunerilor. 9. Raportul comisiunilor de sub §. 4 și 8. 10. Statorirea locului și timpului pentru adunarea generală proximą. 11. Închiderea adunării.

Baia-Sprie, 10 Iunie 1899.

Atanasin Lupan,
preș. reun.

Ioan Lessian,
secret. reun.

A V I S !

De oare-ce până de present nu s'au adresat învățători în număr de ajuns pentru a primi unul din cele 33 de exemplare ale »Foi Pedagogice« abonate de Reuniunea învățătorilor gr-or. români din districtul Sibiiului, și menite a se distribui *gratuit* învățătorilor lipsiți, dar' doritori de a o avè, ne luăm voe a *postli din nou* pe acei învățători, cari nu sânt în stare se aboneze numita foaie din al seu, a să adresa comitetului central al »Reuniunii învățătorilor gr-or. români din districtul Sibiiului« pentru a primi un exemplar gratuit pe anul curent 1899.

Cei cari vor primi foaia sânt obligați, ca numerii să-i păstreze și la finea anului să-i doneze bibliotecii școlare din comună.

Totodată cei cari se vor adresa comitetului central în acest scop, să alăture cererei o adeverință dela comitetul parochial despre starea materială, în care să află.

Sibiiu, din ședința comitetului central al »Reuniunii învățătorilor gr-or. români din districtul Sibiiului«, ținută la 28 Maiu v. 1899.

Dr. D. P. Barcianu, Candid Popa,
preș. secretar.

Examene.

Despre examenele, ce s'au ținut cu sfârșitul anului școlar curent, ni-se mai raportează din următoarele locuri:

Din Lunșoara.

În comuna Lunșoara (Bihor) s'a ținut examenul a doua zi de Rosalii, în prezența dlui inspector *Teodor Filip* și a unui număr public, atât inteligență cât și popor. Răspunsurile elevilor au fost

foarte bune, semn că dl învățător *Petru Cipou* își pricepe chemarea sa și e mare părtinitor al cauzei sfinte a învățământului. Pentru rezultatul strălucit a secerat, ca și în toți anii, laude din partea poporenilor.

Din Crăciunești.

A treia zi de Rosalii s'a ținut examenul cu copșii dela școala noastră gr-or. din Crăciunești, protopopiatul Zărândului. Au fost dl protopop tractual *Vasile Dămian* din Brad, dl preot local *Iuliu E. Cosma*, dl *Ioan Stoica* din Ormindea și mult public din loc mai cu seamă părinții pruncilor, bărbați și femei. Examenul s'a ținut în sfânta biserică și a avut un rezultat foarte îmbucurător. Pruncii au răspuns din toate obiectele propuse foarte bine. Învățătorul nostru, dl *Avram Lăslău* abia se află dela Crăciun în comuna noastră și s'a arătat în toată privința ca o putere didactică foarte bună și prin sirguința și purtarea sa morală cum se cade și-a câștigat dragostea noastră a tuturor și cea mai mare stimă și recunoștință din partea întregului popor.

Nicolae Jula, crâșnic.

Din Zăbălți.

Ziua de 13 Iunie st. n. pentru comuna noastră Zăbălți, a fost o frumoasă zi de sărbătoare, căci în ziua aceasta s'a ținut examenul cu copșii dela școala noastră gr-orientală. Examenul s'a început la orele 2 cu clasele I-a și a II-a, ear' la orele 3 s'a început examenul cu celelalte clase, sub conducerea învățătorului *Petru Bugarin*, răspunzând băieții, și cei mai mici și cei mai mari. Examenul a isbutit foarte bine, ceea-ce au constatat-o cei de față, precum dl protopop din Lipova, *Voicu Hamsea*, ca examinator, apoi dl comisar *Vasile Bogoi* și dl preot *Valeri*, din Belotint; dl învățător *Teodor Popa*, din Chelmac și dl *Titus Popescu*, din Bruznic, fiind întreaga comisie mulțumitoare dlui învățător *Petru Bugarin*. Examenul s'a încheiat cu o frumoasă vorbire a dlui protopop.

Alexa Rista.

Din Criș.

În 26 Maiu st. v. a. c., s'a ținut examenul semestral de vară în parochia *Criș*, protopresbiteratul Sighișoarei, sub conducerea învățătorului *Pompiliu Constantin* și a dlui *D. Moldovan*, protopresbiter, ca comisar examinator; precum și în prezența dlui Dancs Bertalan, inspector regesc de școale al comitatului Târnava-mare și în prezența preotului local *Eroteiu Ghiaja* și a comitetului parochial. Sala de prelegere era frumos împodobită, cu diferite cununi de flori naturale și verdeață.

Când au intrat în școală cei amintiți mai sus, au fost întimpinați și respective salutați de toți elevii cu cuvintele »bine ați venit«. Apoi s'a început examenul, examinându-se băieții din toate obiectele. Răspunsurile și cântările dela sfârșit au fost foarte bune, așa, că dl învățător a fost felicitat atât de dl inspector, cât și de dl protopop. Examenul l-a încheiat dl protopop cu o vorbire, în care arată elevilor în cuvinte blânde și cuprinzătoare, însemnătatea și folosul învățătorei, asemănând pe *omul cel cu carte cu pomul nobil, ear' pe cel neînvețat cu pomul sălbatic*. Asemănă examenul cu secerișul. Ear' cunoștințele respective roadele cu talanții din sfânta evanghelie, îndemnându-i ca cunoștințele câștigate să nu le deie uitării, ci prin repetări cât mai dese, să cerce a și-le reîmprospăta în minte prin cetire.

Pe urmă să adresează cătră învățătorul lor, cu cuvinte de îmbărbătare, îndrumându-l a-și înmulți talantul din zi în zi, arătând că calea noastră este tot înainte; ear' pentru sporul dovedit.

cu aceasta ocaziune îi exprimă deplina sa mulțumită. Apoi și comitetului parochial pentru jertfele aduse pentru înaintarea și cultivarea copfilor lor în numele întregului popor. La esire am fost salutați cu cuvintele: »Fiți salutați« de toți elevii, precum și cu cuvintele de »să trăească«.

Ilie Bunca, învățător.

Răvașul școlii.

În atențiunea d-nilor învățători. Foia »Buk. Pädagogische Blätter« nr. 5 din 10 Martie 1899 atrage atențiunea publicului român asupra »coalelor cu icoane pentru școală și casă« edate de societatea pentru arta multiplicatoare în Viena. Între altele cetim următoarele în sus numita revistă pedagogică: »Mai ales în limba română și în special noi în Bucovina avem mare lipsă de ilustrațiuni bune pentru copfi. De câte-ori am da copfilor astfel de icoane la ocaziuni solemne pentru noi sau pentru ei, dar' nu le avem. Deci ar fi să ne folosim de buna intențiune a acestei societăți, care publică icoanele pentru școală și casă și în limba română, căci din seria I-a, ediția română, apărută înainte de un an și jumătate, s'a vândut de tot puțin, încât e teamă că se va sista pe viitor edarea ei. Ele se vând și câte una separat. Recomandăm deci aceste icoane mai ales în atențiunea dlor învățători. Prețul singuraticelor coale executate în negru 5 cr., în colorii 10 cr. Adresa societății este: Editura i. r. de cărți școlare în Viena«.

Adaugem, că coalele se pot procura și prin librăria noastră (Sibiu, strada Poplăcei nr. 15), adăogându-se câte 1 cr. de coală porto.

Concurse învățătoarești. S'au scris concurse cu termen de 30 zile, pentru următoarele posturi învățătoarești din diecesa gr.-or. a Aradului:

Siria-Cremeneniște, cu salar de 300 fl. și alte emolumente.

Silindia, salar 300 fl. și alte emolumente.

Camna, 250 fl., 6 jug. de pământ și alte emolumente.

Hodoni, 156 fl. și pământuri și alte emolumente.

Isvin, post de învățătoare la clasa de fete, salar 150 fl. în bani și alte venit.

Bodrogul-vechiu, salar 300 fl. și 2 grădini de legumărit.

Bobda, salar în bani 180 fl. și alte emolumente.

Pustiniș, salar 200 fl. și alte venit.

Tornia, salar 300 fl. 3½ jug. pământ și alte venit.

Aldești, cu salar în bani 212 fl. și alte venit până la suma de 300 fl.

Convocare și invitare. Reuniunea învățătorilor români dela școalele populare confesionale ortodoxe din protopopiatele aradane I.—VII. își va ține adunarea sa generală ordinară de est timp în 15 și 16 Iulie n. c., în hotelul balnear dela Moneasa (Menyháza).

Convocând la această adunare generală ordinară pe toți p. t. domnii membri ordinari, fondatori și ajutători, ne permitem a invita la această festivitate a noastră și pe toți binevoitorii școlii noastre confesionale.

Pentru distragerea on. public participător se va aranja în seara de 15 Iulie n. concert împreună cu dans, pe lângă prețul de intrare 80 cr. de persoană și 3 coroane de familie, în favoarea bibliotecii Reuniunii, despre ce se va da rațiociniu public.

P. t. domnii membri și oaspeți, cari doresc a participa la prânzul comun (banchet), sunt respectuos rugați a se

însinua la subscribul secretar al Reuniunii, cel mult până în 10 Iulie n. c. (Arad, Fejsze-utca) de unde eventual vor pute avea și bilete moderate pentru călătorie.

Arad, din ședința ordinară a comitetului central, ținută la 15 Iunie n. 1899.

Pentru comitetul Reuniunii:

Prof. Teodor Ceotea,

președinte.

Iosif Moldovanu,

secretar.

Iuliu Grosforeanu,

cassar.

Examenle de calificatiune ale învățătorilor și învățătoarelor din archidieceasa gr.-cat., ținute în Blaj, s'au terminat în 17 Iunie cu rezultat foarte mulțumitor. Dintre 64 inși au făcut examenul cu succes 60, ear' 4 au fost relegați pe trei luni din limba maghiară.

Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din archidieceasă se pregătește în fine pentru o adunare generală. Precum ni-se serie din Blaj, comitetul central al Reuniunii s'a întrunit în 20 l. c. în sala profesorilor dela preparandie, sub presiul dlui director preparandial **George Munteanu**, în ședința sa ordinară, care avea de scop a pregăti cele necesare pentru adunarea generală. Pe lângă cei din gremiu au participat 15 învățători, ca reprezentanți ai despărțemintelor, ear' ca oaspe dl **Iuliu Bărdosy**, inspector r. școlar comitatens a. d. s. În adunare s'a dat rațiociniu despre »Foia Școlastică«, s'a stabilit adunarea generală pe 22 Sept. a. c. și în urmă, după multă discuțiune, pe basa opiniunii unei comisiuni anume alese sub presiul dlui **Petru Ungurean** spre acest scop, s'au ales și stabilit teme pedagogice și didactice pentru adunarea generală, — dintre care cele mai bune vor fi publicate și conform statutelor și premiate.

Din temele aceste amintim cele mai însemnate: Cum să se predea economia rurală în școalele nedespărțite, atât teoretice, cât și practice. Introducerea jocurilor în școalele populare din punct de vedere igienic și a educațiunii naționale. Predarea geografiei comitatului în despărțemintul III. al unei școlii nedespărțite. Susținerea autorității învățătorului în și afară de școală. Instruirea corurilor vocale cu școlarii cât și cu adulții. Împărțirea orelor și a materiei după planul de învățământ în școalele nedespărțite etc.

CRONICĂ.

Înștiințare. Începând cu numărul acesta la partea economică a »Foi Poporului« avem cu un colaborator mai mult. Este dl **Ioan Georgescu**, învățător în Scoreiu, cunoscut prin scrierile sale economice de până acum, cari pretutindenea au fost primite și cetite cu plăcere. Nu ne îndoim că și acelea pe cari le va publica de acum înainte în partea economică a foi noastre, vor fi primite cu aceeași plăcere și de către cetitorii nostri și cu același tolos pentru viața practică de toate zilele.

Societatea pentru fond de teatru român va ține anul acesta adunarea sa la Seliște, în 30 și 31 Iulie st. n., precum am vestit în un număr de mai înainte. Acum ni-se scrie, că comitetul aranjator din Seliște, alcătuit pentru primirea oaspeților și aranjarea sêrbărilor, lucrează cu mult zel pentru isbitirea adunării. În preziua se va face întimpinarea la gară a comi-

tetului și a oaspeților, ear' seara întrunire de cunoștință. În ziua dintăiu după ședință va urma banchet, ear' seara concert dat de Reuniunea de cântări de acolo, și reprezentație teatrală. În ziua a doua după prânz, petrecere populară la care va lua parte poporul din Seliște și din jur și unde se vor pute vedea jocurile și porturile naționale ale întregii mărginimi.

Fluierul lui Iancu. Dl **Iosif Sterca Șulățiu** din Sibiu aprimit dela dl **Gerasim Candrea**, avocat în Baia-de-Criș un interesant raport despre cum s'a găsit fluierul istoric al eroului-martir. Se constată că Iancu a avut două fluieri, unul mai mic, ca de obicei, care acum se află în muzeul unguresc din Arad, și cel mare, în formă de baston, care se va pune în muzeul casei naționale. Acest fluier s'a păstrat la un covrigar român în Baia-de-Criș, **Ioan Liber**, în casa căruia a murit Iancu, la 10 Septembrie 1872.

Raportul conține prețioase date despre ultimele momente ale scumpului erou, cu cari se vor zdrobi total aserțiunile injurioase ale Maghiarilor despre moartea lui Iancu. Întreg raportul se va publica în curând.

Nou avocat român în Timișoara. Primim următorul avis: Am onoare a vă aduce la cunoștință, că cu ziua de azi am deschis cancelaria mea advocațială în Timișoara-Cetate (strada Zapolia nr. 4) Timișoara, la 8/20 Iunie 1899. **Dr. Valeriu Mezin**, avocat.

† **Vasile cav. de Vasilco**, a decedat în Cernăuți, în etate de 75 de ani. În mormântarea 'i-s'a făcut Marți, în prezența unui public distins și numeros. Actul funebrel 'l-au săvârșit vr'o 10 preoți în frunte cu P. S. Sa episcopul **Dr. V. de Repta**, ear' corul »Academiei ortodoxe« a executat cântările funebrale. Între numeroșii participanți s'au remarcat afară de rudeniile mai apropiate numeroși proprietari mari din apropiere și împrejurime și numeroși cunoscuți ai regretatului defunct. Discursul funebrel 'l-a rostit Vasile **Gribovski** din Panca.

Strada „Hentzi“ în Viena. Magistratul **Vienei** în ședința din 20 Iunie a primit propunerea făcută pentru a numi o stradă din Viena cu numele generalului din 1848 **Hentzi**, atât de mult urgisit din partea Maghiarilor.

Acțiunea partidului popular. Alături de partidul popular a ținut meeting în **Soroksár** lângă B-pesta, în care avocatul **Dr. Simonyi** dezvoltând la înțelesul poporului scopul partidului a stăruit asupra revisiei legilor politice-bisericești și asupra susținerii școalelor confesionale. Pe larg a vorbit **Robitsek** despre școalele religioase. Nu este permis a lăsa ca școala să fie despărțită de biserică; învățătorul trebuie să lucre în conștințere cu preotul. În școala neconfesională este numai învățător, dar' creștere nu. Instrucția singură nu plătește nimic. A calcula știe și usurarul, a scrie știu și foile jidovite, cari injură pe Christos. Pentru instrucția din religie trebuie destinat mai mult timp decât două ore pe săptămână. Partidul popular pretinde, ca poporul creștin să aibă școale creștine. Statul se nu înființeze școale, ci să spriginească pe cele confesionale, — a zis **Robitsek**. În același sens a vorbit și **Auer** despre foile creștine.

Reuniunea meseriașilor români din Orăștie și-a ținut adunarea constituantă în 18 Iunie (Dumineca Rosaliilor) sub presiul dlui **V. Domșa**.

alegând comitetul următor: president *Vasilie Domșa*, vicepresident *Petru P. Barișiu*, notar *Ioachim Muntean*, cas-sar *Nicolau Opincariu*, controlor *Dumitru Martini*, bibliotecar *Ioan Tomuța*; membri în comitet: *Vasilie N. Bidu*, *George Brassai*, *Simeon Corvin jun.*, *Adam Cristea*, *George Gelmărean*, *Ioan Lăzăroiu*, *Aurel Onofreiu*, *Nicolae Păreșu* și *Ilie Turdășan*, ear' suplenți *Ilie Căndea*, *Ioan Carașca*, *Mihail Grof* și *Ioan Păreșu*.

S'au înscris până acum 72 membri.

Dar bisericesc. Având lipsă biserică noastră din *S. Mihailu* (lângă *Turda*) de un potir pentru serviciu, s'a aflat un binefăcător, *Nicolae Rus* cu soția s'a *Tinca* de l-au cumpărat cu 24 fl. Potirul pe din lăuntru e aurit și la Paști a fost sfințit. Pentru această faptă creștinească îi mulțumim și îi dorim viață lungă și fericită.

Stefan Bedelean,
învătător.

Dare de seamă și mulțumită publică. Cu ocasiunea petrecerei Reuniunii meseriașilor români din *Turda*, ținută în 19 Iunie st. n., a 2-a zi de *Rosalii*, s'a încasat cu totul 73 fl. 95 cr., sub-străgându-se spesele 38 fl. 15 cr., rămâne venit curat de 35 fl. 80 cr., cari s'au depus la banca »*Arieșana*» spre fructificare pentru noua noastră Reuniune a meseriașilor.

Suprasolviri au intrat dela dnii: *Dr. Eugeniu Pătăcean*, avocat, *Turda* 2 fl.; *Artemiu Codarcea*, protopop, *Turda*, *Teodor Ciortea*, protopop, *Cojocna*, *Basiliu Popa*, căpitan, *Brașov*, câte 1 fl.; *Alexandru Breban*, notar trib. 50 cr.; *Dr. Anca*, medic cercual, *Ofenbaia*, *Dionisiu Muntean*, notar, *Ofenbaia*, *Iacob Uțiu*, neguțetor, *Ludas*, *Ioan Boieriu*, preot, *Lechința*, *N. Birtolon*, notar cercual, câte 1 fl.; *Flachbart Károly*, neguțetor, *Turda* 1 fl. 50 cr.; *N. N.*, *Indol*, *N. N.*, *Turda*, *Teodor Pop*, *Turda*, câte 50 cr.; *Andrei Muntean*, învățator, *Ocoliş* 1 fl.; *Iuliu Iambor*, învățator, *Aiton*, *Nicolau Rus*, proprietar, *Poiana-Arieș*, *Silviu Andrei*, notar cercual, *Iustin Pop*, candidat advocațional, *Grigorie Pop*, notar cercual, *Gianul-mare*, câte 50 cr.; *Ioan Opriș*, învățator, *Cojocna* 20 cr.; *Ioan Burecuș*, învățator, *Indol* 30 cr.; *Iacob Florea*, *Hidiș* 20 cr.; *Petru Iacobescu*, preot, *Veresmort*, *Samoil Poruțiu*, preot, *Ceanul-deșert*, *Alexandru Romonțian*, preot, *Turda*, câte 50 cr.

Primească marimonioșii donatori mulțumitele noastre sincere și pe această cale.

Turda, la 26 Iunie 1899.

Simeon Poruțiu,   **Iosif Urcan,**
notar.   măsar, și cassarul reun.
Silviu Bologna,
controlor.

Cas de moarte. *Sabina Olimpia Ramonțianu*, fiica preotului *Romul Ramonțianu* din *Sind*, elevă în a II. cl. elem. a răposat în *Turda*, în 23 Iunie st. n. 1899, la 3 ore p. m., în etate de 7½ ani. În mormântarea s'a făcut *Duminecă*, în 25 Iunie, la 3 ore d. a.

O întrebare. Ni-se trimite spre publicare următoarea întrebare: Învățătorii noștri din *Lisa* (Țeara-Oltului) cu ajutorul mai multor inteligenți din jur, au aranjat în 14 Maiu c. o producțiune teatrală împreună cu joc. S'au jucat piesele »*Drumul de fer*» și »*Cinel-Cinel*», cu un succes strălucit. Public a fost mult atât din jur cât și din loc, așa că abia au putut să încapă cu toții în sală. După producție a urmat joc, care a durat până în zori de zi, ne mai putând publicul să se despărtească de frumoasele jocuri românești. Toate au mers bine, toți s'au arătat pe deplin mulțumiți, însă cu durere, ceva tot trebuie să amintesc ca neplăcut, anume, că venitul curat a fost menit pentru ajutorarea cu cărți de școală a copiilor săraci din loc, spre ușurarea învățământului, dar' ce folos, că nu știe nimeni de a rămas ceva venit curat, de oare-ce nimenea dintre

aranjeri nu 'și-a dat socoteala. Vin deci pe această cale a întreba pe comitetul aranjator, că ce rezultat material a avut petrecerea, și în ori-ce cas se-'și deese socoteala în foi.

Un Lisean.

Furtune și grindină. În mai multe părți ale țerei au fost furtune și grindine mari, cari au făcut mari pagube în bucate. Eată ce ni-se scrie din mai multe părți: În *Timișoara* alaltăieri noaptea un mare orcan s'a lăsat asupra orașului, răsturnând hoarne de casă și cauzând foarte mari pagube. În *Eperjes* trei zile de-arîndul a plouat povoiu mare; riul *Szekeső* a înecat întreg hotarul și pivnițele din oraș. În *Cluj* orcanul a fost împreunat cu grindină, care cădea în mărimea nucilor.

— În 20 Iunie anul curent a bătut teribil orcan în *Sâmbătsag* din *Bihar* (cercul *Ceica*), smulgând din rădăcini copaci seculari și ducând la mari distanțe întregi coperișuri de case. Pe urmele orcanului a început un mare povoiu, care umflând apele a înecat întreg hotarul; multe animale domestice s'au pustiit în valuri. La urmă a bătut peatră timp de cinci pătrare de cias. Recolta e total nimicită.

— În *Dobrișin* și împrejurimi încă a bătut peatră nimicind mai ales viile. Tot asemenea năpastă s'a lăsat și asupra hotarului din comunele *Alsó-Józsa*, *Felső-Józsa*, *Nánás*, *Hadház*, *Téglás* și *Jása-Szentgyörgy*.

— Se scrie din *Arad*, că aproape în întreg comitatul a bătut în ziua de 10 Iunie c. un mare orcan împreunat pe alocurea cu povoiu și grindină, care a nimicint întreagă recolta.

— În *Repășul-inferior* alaltăieri orcanul a fost împreunat cu ruptură de nori. Valea satului a eșit din alvie ducând pe valuri șese case.

— Din *Reghinul-săsesc* ni-se scrie, cu datul 25 l. c.: Așa o ploaie torențială a fost ieri aici, încât credeai că pierde lumea; a durat mai bine de 2 ore. Credeai că *Reghinul* e insulă, unde te uitai apă și ear' apă. Astăzi cum veneam cu trenul, în mai multe locuri *Mureșul* a exundat într'o comună, al cărei nume îmi scapă, sunt inundate fênurile adunate și toate sunt înămolite.

— Ni-se scrie din *Bêrzova* (comitatul *Aradului*), că în ziua de 24 Iunie c. după ameazi o mare rupere de nori s'a lăsat asupra comunei spălând sămănăturile și umflând valea, care a înecat găște, rațe, porci, etc. surprinși de valuri. A bătut după aceea grindină în mărimea nucilor și în cantitate atât de mare, încât pe locuri mai umbroase chiar și *Joia* trecută mai stăteau străturile de ghiață, ear' în fântâni pătura de ghiață era așa de groasă, încât nu putea străbate prin ea vadră. Recolta e nimicită aproape întreagă.

Alexandra Feodorovna, nevasta Țarului *Nicolae II.*, a dat naștere unei fetițe. Nou născuta a primit numele *Maria*.

Eșirea Crișului. Se scrie din *Oradea-mare*, că în urma ploilor din zilele trecute *Crișul* a înecat hotarul comunelor *Dragonești*, *Negrilești*, *Țigănești* și *Delești*, nimicind întreagă recolta de bucate și de fên. În *Dragonești* apa a pătruns și în sat, ducând pe valuri tot ce-i cădea în cale.

Corul seminarului diecesan din Arad, sub conducerea dlui profesor de cant *Trifon Lugojan*, va da din prilejul adunării învățătorilor, în 15 Iulie, n. seara la 8 ore, în salonul balnear dela *Moneașa*, un concert, cu următorul program: »*O prea sfântă*» de *I. Vorobchieviciu*. — a) »*Româncea*», de *I. Mureșanu*; b) »*Asta-i mândra*», de *N. Popoviciu*. — »*Coriolan*», poezie de *Julian Grozescu*, declamată de *Petru Vancu*. —

a) »*Sérboaica*», de *I. Vidu*; b) »*Despărțirea*», de *T. Lugojan*. — »*Azi*», de *O. Neubauer*. — »*Satira III. din Eminescu*», predată de *R. Bortos*. — a) »*Întră peatra*», serenadă de *G. Dima*; b) »*Puișorul*», de *I. Costescu*. — »*Marșul cântăreților*», de *C. G. Porumbescu*.

Glorie scumpă. *Budgetul Statelor-Unite* americane se încheie cu o pierdere de 100,000.000 de dolari. Atâta costă pe Statele-Unite gloria, că au bătut pe biata Spanie în Cuba.

Petrecere de vară se va aranja în comuna *Mada*, comitatul *Hunedoarei* Marți, în ziua de *Sân-Petru* (ziua sfinților *Petru și Pavel*) 11 Iulie c., împreună cu concert, în grădina din centru, așa numită »*Adamescu*». Începutul la 3 ore d. ameazi. Prețul de intrare după plac. Venitul este menit în favorul cumpărării unui steag negru pentru ocațiuni de înmormântări.

— **Petrecere de vară** se va aranja în *Nasna*, *Duminecă*, la 4/16 Iunie, c. în sala școalei gr.-or. Venitul curat e destinat în favorul școalei. Începutul la 6 ore p. m. Petrecerei va premerge ședința adunării generale a despărțământului XXIV. (al *Mureșului*) al »*Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*».

Boala pojarului s'a ivit de câteva zile între băieții din *Chichindamare*. Epidemia a produs grozavă teroare în popor, fiindcă o mare parte a băieților atinși până acum de boală a murit. Aproape în fiecare casă se află bolnavi. Medicii și autoritățile aplică măsuri energice întru sufocarea epidemiei.

Orașul Iglau zilele trecute 'și-a srbat jubileul de 1100 ani dela existența sa. *M. Sa Monarchul* a răspuns foarte grațios la telegrama omajială a iubilanților. Patronul srbărilor e *Archiducele Rainer*.

În camera *Belgiei* deputații socialiști au făcut mari demonstrații contra guvernului, în ședința din 27 l. c. Ansă la aceasta a dat proiectul de lege electorală, pe care socialiștii vreau să-l zădărnicească. *Presidentul* camerei a fost silit să suspende de două-ori ședința. Socialiștii au părăsit camera între strigăte: »*Trăească republica. Piară clericali!*». Ei amenință cu revoluție.

Omidere ca pedecă de comunicație. Șeptemăna trecută un tren de pe linia ferată *Pacific* din *Canada* a fost oprit pe loc de omide. Milioane și milioane de omide acoperiseră șinele, cari sdrucite de tren au uns șinele așa că roatele nu se mai întorceau. Numai după pauză de câteva ore și după presărarea șinelor cu nêsip a putut pleca trenul mai departe.

POSTA REDACȚIEI

I. D. B., econ. în *S.* Lucrurile despre care scrii, s'au liniștit spre bine și nu e folositor să le mai răscolim.

Sebeșul-săsesc. Scrisori, ai căror autori nu-i știm, nu putem publica. Scrisoarea d-v. e neisălită.

S. B. în *S. Mihailu*. La *Cugir* este postă în loc. (*Kudzsir*, comit. *Hunedoarei*).

I. B. în *Tiev.-m.* Primim cu plăcere. Despre concurs va urma raport.

Sona. Raportul despre examen e neisălît; astfel nu-l putem publica.

Nic. T. în *Zorl.* Carte de care scrii, românește nu se află. Folosiți-vă de una nemțască. Din poezii vom publica.

Scoreiu. Am făcut tot. Cele trimise le-am primit. Mulțumite.

Pentru redacție și editură responsabil: **Andrei Balteș.** Proprietar: Pentru »*Tipografia*» societate peacțiuni: **V. H. Dressnandt.**

Călinarul săptămânei.

Zilele	Călinarul vechiu	Călin. nou	Soarele
	Dum. a 2-a după Ros., gl. 1, sft. 2.	răs.	ap.
Dum.	20 S. Muc. Metode	2 Cerc Mar.	4 5 7 55
Luni	21 Muc. Iuliau	3 Cornelia	4 6 7 54
Mărti	22 Muc. Evsevie Epc.	4 Udalrich	4 6 7 54
Merc.	23 Mucenița Agripina.	5 Domițiu	4 7 7 53
Joi	23 (+ Nașt. S. Ioan B	6 Isaia Pror.	4 8 7 52
Vineri	25 Mucența Fevronia.	7 Vilibald.	4 8 7 52
Sâmb.	26 Cuv. P. David.	8 Chili n	4 9 7 51

Tirgurile din săptămâna viitoare după căl. vechiu.

Duminică, 20 Iunie: B'aj, Casoo, Gilău, Haraszkerék, Ieciu, Nușfalău, Radnoth.

Luni, 21 Iunie: Capolnaș-Olahfalău, Corond, Șorogșin.

Mercuri, 23 Iunie: Bateș, Cernatul-inf., Elisabetopole (Ibașfalău).

Mercuri, 23 și Joi, 24 Iunie: Drag.

Joi, 24 Iunie: Arpașul-inf., Giaca, Iliamurășană, Lăpușul-unguresc, Ormeniș, Odorheiu-Șieului.

Vineri, 25 Iunie: Cristurul-sécuesc, Gherghio-Ditro, Craifalău, Sâmbăta, Tășnad.

Sâmbăta, 26 Iunie: Ciuc-Sereda, Ghereș, Séc.

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Descrierea Ardealului.

Cine voește să cunoască frumoasa țară a Ardealului, și cu deosebire Munții-Apuseni, patria lui Horia și Iancu, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume:

Țeara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi

Zarandul și Munții-Apuseni.

Cu 9 ilustrațiuni și o schiță.

Descrierile sînt făcute în fel de călătorie, cu datinele și porturile Românilor și cu multe legende despre dealuri, cetăți, isvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apreciat în cuvinte elogiase aceste descrieri, unicele ce le avem despre Transilvania în limba română:

„Liga română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicațiune unei trebuințe ce într'adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cetitor va face acestei scrieri primirea amabilă pe care o merită“

Comande se pot face la

„Tipografia“,
societate pe acțiuni în Sibiu.

A apărut la

„Tipografia“, soc. pe acțiuni în Sibiu

Cartea

Stuparilor

săteni

de

Romul Simu, învățător.

Cu mai multe ilustrațiuni în text.

Editura și proprietatea

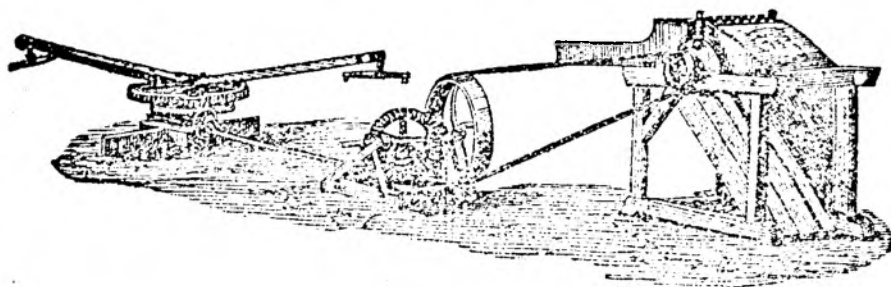
„Reuniunii rom. de agricultură din comitatul Sibiu“

Prețul 35 cr. plus portul postal.

Reuniunea agricolă prin edarea acestei cărți folositoare a umplut un gol adânc simțit în literatura stupăritului. Broșura este scrisă pe un frunțăș învățător, stupar priceput. Ea tractează pe scurt tot de ce are trebuință un stupar. Se recomandă cu deosebire ca premii pentru școlile noastre de tot soiul.

Se vinde la

„Tipografia“,
societate pe acțiuni în Sibiu.

Andrei Rieger,

prima fabrică ardeleană pentru mașine agricole și turnătorie de fer în Sibiu.

!!Cele mai bune fabricate!!

Mașine de împlătit, minate cu vapor, cu mâna, ori cu vârtă, mașine (ciururi) de vânturat și sortat etc. pe lângă prețuri ieftine și condițiuni de plătit ușoare, garanță pentru muncă solidă.

[33] 1-3

KATHREINER

cafeaua de maltă
Kneipp.

Bunicii și mie!

Probat de mai mulți ani ca cel mai excelent adaus la cafeaua de bone. — Recomandat de medici celor ce sufer de nervi, inimă, stomac, anemie etc. — În sute de mii de familii cea mai plăcută cafea.

[1] 6-10

„Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu.

„Istoria Transilvaniei“de
George Barițiu.

Monumentalul op al regretatului nostru istoric: „Părți alese din istoria Transilvaniei pe 200 ani din urmă“, se poate procura de acum

cu preț redus!

Volumul I.

broș. în loc de fl. 4.20 numai cu fl. 2.50, leg. fl. 3.30.

Volumul II.

broș. în loc de fl. 4.— numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80

Volumul III.

broș. în loc de fl. 2.80 numai cu fl. 2.—, leg. fl. 2.80.

Opul întreg:

broș. în 3 vol. în loc de fl. 11.— numai cu fl. 6.50 — șese
florini și cincizeci cr. v. a., leg. fl. 8.60.Această carte n'ar fi iertat să lipsească din
casa nici unui bun Român.**Două cărți folositoare**

pentru țeranul român

au apărut tocmai și se află de vânzare în
librăria „Tipografia“, societate pe acțiuni,
Sibiu, strada Poplăcii 15:

INDREPTAR PRACTIC

în

ECONOMIA RURALĂ

compus de

cel 12 proceți întemnițați în Cluj.

Prețul 1 fl. v. a.

COMASĂRILE

de

Elija Dopp.

Prețul 40 cr. v. a.

Pentru porto postal câte 5 cr. mai mult.

Legături de snopi, brevetate,

dovedite ca foarte excelente, din veritabilă cânepă de Bacica, produs
al fabricii lui **Mathias Bellán** în **Bács-Cséb**, 1000 bucăți în
lungime de câte 150 cm. 7 fl. 80 cr. și 1000 bucăți în lungime de
câte 130 cm. 7 fl. 20 cr. loco gara din Sibiu, ori în pachete
postale spedate francate, 2 fl. 10 cr. per 200 bucăți de câte 150 cm.
lungime și 1 fl. 90 cr. aceleași în lungime de 130 cm, **vinde unica
representanță pentru Sibiu**

[32] 1—5

Direcțiunea districtuală

a Reuniunii agricole săsești în Sibiu.

„Concordia“, societate comercială pe acții, Sibiu

pune în vânzare

[31] 3—12

un vin excelent

garantat curat, cu prețul de 40 cr. litrul!!

Se potrivește admirabil cu ape minerale.

Doi mari Metropoliți ai Românilor
Andrei bar. de Șagunași
Alexandru Sterca Șuluțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat,
pe hârtie fină de carton; sînt foarte potrivite
tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria „Tipografie“,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

La „Tipografia“, societate pe acțiuni în Sibiu
se află de vânzare opul premiat și publicat de
„Asociațiunea transilvană pentru literatura ro-
mână și cultura poporului român“

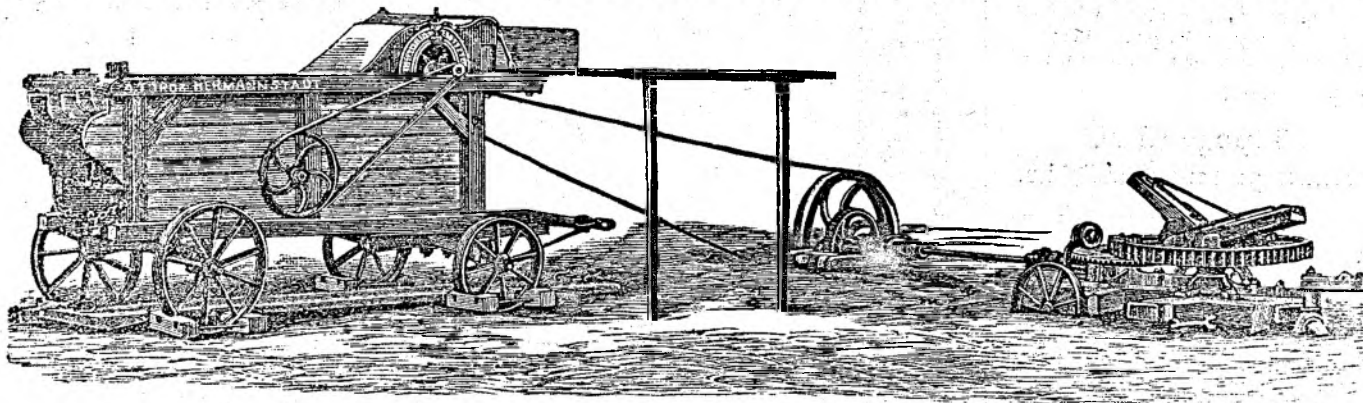
POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cu-
prinzînd cele mai frumoase povești și la urmă
o însemnare a provincialismelor, costă numai
50 cr. plus 10 cr. porto.

Fondată la 1857.

Fondată la 1857.

Andrei Török,

fabrică de mașini agricole **SIBIU** fabrică de mașini agricole
recomandă pentru sezonul de treerat:

**Mașină de îmblătīt, construcție de nou îmbunătățită, de mână și pentru cai, învritură ușoară și dura-
bilitate mare, stabil și portativ, cu și fără curățituri.**

**Trier patent pentru curățit și sortat, mers ușor și fără sgomot, curată complet bucatele; apoi
trier sistem Backer și Clayton.**

Scripte de diferite mărimi, stabile și portative în diferite sisteme etc. etc.

Mori portative cu una, două sau mai multe roate pentru apă, vapor sau motor. Construcțiunea cea mai
valoroasă și lucrul cel mai solid. Serisori de recunoștință pentru morile vîndute ce se află în lucrare îmi stau la dispoziție.

Singura agentură pentru Ardeal a renumitei fabrici de motoare de gaz

[12] 6—24

Langen & Wolf în Viena.

Locomobilul de benzin „Otto“ este cel mai bun, mai ieftin și mai sigur motor pentru mașine.

Locomobilul de benzin „Otto“ este cel mai bun și mai ieftin motor pentru mori. Costul acțiunii
motorului 3—3½, cr. per oră, cu putere de 8 cai. În Ardeal sînt deja multe mori cu motorul de benzin „Otto“.

Prețuri curente gratis și franco. — Întrebărilor se răspunde prompt și cu plăcere.

Prețuri moderate.

Condiții avantajoase.